

İki yeni yetmə
qardaş Kürdə
çimərəkən
boğuldu

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22-23 iyun 2019-cu il Şənbə № 132 (7302) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentin "köhnə qvardiya"ya etimadının səbəbləri - politoloqdan maraqlı analiz

Mübariz Əhmədov: "Köhnə, peşəkar kadrların öne çəkilməsi gələcəyə hesablanmış strateji addımdır"

yazısı səh.6-da

Prezidentin 4 generala göstərdiyi böyük etimad -rəylər...

yazısı səh.7-də

Qarabağı azad etmək üçün Rusiya ilə necə anlaşmalı...

yazısı səh.5-də

Son kadr dəyişikliyinə müxalifət nə deyir - rəylər

yazısı səh.6-da

Hökumət inflyasiyanı nəzarətdə saxlayacaq

yazısı səh.3-də

Parlamentdə hökumətin iştirakı ilə büdcə müzakirələri keçirildi

yazısı səh.10-da

Xalqlar sülhə, yoxsa müharibəyə hazırlanır?

yazısı səh.13-də

Müxalifət partiyaları iqtidara təkliflər paketi təqdim etdi

yazısı səh.4-də

Dünyadakı siyasi gərginliklər neft bazarını da "alovlandırır"

yazısı səh.3-də

Cəmiyyətdəki biganəliyin səbəbi və günahkarı

yazısı səh.11-də

İşgötürənlərin mini əmək, vizual görünüş, yaş həddi tələbi...

yazısı səh.14-də

Bakı metrosunda sərnişinlərin həyatına biganəlik

yazısı səh.12-də

KREML "DÜYMƏYƏ" BASIR - RUSİYA ERMƏNİSTANI QARIŞDIRIR

İrəvana qarşı şok demarş: rusiyalı səfir Paşinyana qarşı daha bir qalmaqallı gediş etdi; tərəflər son "döyüşə" hazırlaşır; Xocalı hərbi canisi Köçəryan Moskva üçün niyə qiymətə minib?...

yazısı səh.8-də

Tiflis qaynayır: Saakaşvili "gürcü baharı"nda ittiham olundu, spiker istefa verdi

Gürcüstandakı hadisələr nəticəsində 240 nəfər xəsarət alıb; **deputat Azər Süleymanov:** "Növbədənkenar parlament seçkisi olmalıdır, bu dövləti kimlərsə ayaqaltısı etmərik" yazısı səh.9-da

Tramp İrani vurmaqdan vaz keçdi, Tehrana məktub göndərdi

yazısı səh.15-də

Elxan Şahinoğlu:
"Vaşinqton görüşündə nəticə əldə olunmayıb"

yazısı səh.5-də

Ramil Usubov:
"Prezidentinə sədaqəti, böyük peşəkarlığı ilə seçilən Vilayət Eyvazovun nazir təyin edilməsi məni xüsusilə sevindirdi"

yazısı səh.7-də

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan hökuməti ilə BMT arasında sazişi təsdiqlədi

Prezident İlham Əliyev "Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dövlət Xidmətləri Forumu və Mükafatlandırma Mərasimi - 2019"-un 2019-cu il iyunun 24-26-da Bakı şəhərində keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı arasında məktublar mübadiləsi formasında bağlanmış Sazişin təsdiq edilməsi barədə fərman imzalayıb.

APA-nın xəbərinə görə, sərəncamla "Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Dövlət Xidmətləri Forumu və Mükafatlandırma Mərasimi - 2019"-un 2019-cu il iyunun 24-26-da Bakı şəhərində keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı arasında 2019-cu il iyunun 14-də və 18-də məktublar mübadiləsi formasında bağlanmış saziş təsdiq edilib.

Bu fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən saziş qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi onun müddələrinin həyata keçirilməsini təmin etməlidir.

Ali Attestasiya Komissiyasına sədr təyin edildi

Prezident İlham Əliyev Famil Mustafayevin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, Famil Front oğlu Mustafayev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri təyin edilsin.

Qanunsuz heyvan kəsimi ilə məşğul olan şəxslərə sonuncu xəbərdarlıq edildi

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (AQTA) baytarlıq-sanitariya və sanitariya-gigiyena tələblərinə uyğun olmayan yerlərdə, küçələrdə, yol kənarlarında qanunsuz heyvan kəsimi fəaliyyətinin qarşısını almaq üçün nəzarət tədbirlərini davam etdirir.

Agentlikdən «Trend»ə verilən məlumata görə, bununla bağlı olaraq iyunun 21-də paytaxtın Binəqədi rayonunda qeyri-qanuni heyvan kəsimi məntəqələrində reydlər keçirilib.

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi tərəfindən təşkil olunmuş reydlərdə Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti və Daxili İşlər Nazirliyinin yerli struktur bölmələrinin əməkdaşları iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, ötən ildən başlayaraq AQTA tərəfindən qanunsuz heyvan kəsimi məntəqələrində aidiyyəti qurumlarla birlikdə reydlər həyata keçirilir. Bu zaman qanunsuz heyvan kəsimi məntəqələrinin sahiblərinə ciddi xəbərdarlıq edilir və yol kənarlarında qanunsuz olaraq quraşdırılmış, qida təhlükəsizliyi tələblərinə uyğun olmayan, bir sıra kəsim qurğuları icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri tərəfindən sökülür.

Reyd zamanı qeyri-qanuni fəaliyyət göstərən heyvan kəsimi və ət satışı məntəqələrinin sahiblərinə sonuncu dəfə xəbərdarlıq edilib, bu fəaliyyətin təkrarlanacağı təqdirdə inzibati qaydada tədbirlərin görülməyi bildirilib. Qanunsuz fəaliyyətlə məşğul olan şəxslərə yalnız ixtisaslaşmış kəsim məntəqələrində kəsimin həyata keçirilməsi üçün, ət məhsullarının laborator analizdən sonra satışa təqdim edilməsi üçün vurğulanıb.

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi bir daha qeyri-qanuni heyvan kəsimi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxsləri qanunvericiliyin tələblərinə əməl etməyə və bu sahədə qanunsuz fəaliyyət göstərməməyə çağırır. Sahibkarlar standartlara uyğun, müasir heyvan kəsimi və ət satışı məntəqələri yaratmaq üçün metodiki köməkin göstərilməsi ilə bağlı Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinə müraciət edə bilərlər. Eyni zamanda qanunsuz heyvan kəsimi ilə məşğul olan şəxslərə müasir standartlara cavab verən heyvan kəsimi məntəqələrinin xidmətlərindən istifadə etmək tövsiyə olunur.

Mədət Quliyev yeni təyinatı ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı

"Təyinatlarım həmişə mənim üçün gözlənilməz olub"

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə nazir postuna gətirilən Mədət Quliyev yeni təyinatına dair Musavat.com-un müxbirinə danışdı:

"Biz əsgərlik. Dövlət başçımız uğurla, qətiyyətlə, mətinliklə dövlətimizi irəli aparır və dövlətimiz inkişaf edir. Biz də dövlətimizin başçısının ətrafında daha da sıx birləşərək, Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsi və daimi zəfərləri naminə bundan sonra da bütün qüvvəmizlə və fədakarlıqla çalışacağıq, xidmət edəcəyik".

Mədət Quliyev yeni təyinatının onun üçün gözlənilməz olub-olmadığı barədə sualımıza da cavab verib:

"Ümumiyyətlə, bu günə qədər olan bütün təyinatlarım mənim üçün gözlənilməz olub. Lakin təyinatlarımdan sonra həmişə öz xidmətlərimlə məşğul olmuşam".

Mədət Quliyev təyinat yerində həvəslə işə başladığını deyib:

"Dünya inkişaf edir. Bu sahə dövlət başçımızın xüsusi nəzarətindədir. Prezidentimiz bu istiqamətdə öz tapşırıqlarını verib və biz də onu yerinə yetiririk".

Bu təyinatla görə cənab Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü çatdıran Mədət Quliyev deyib ki, Ali Baş Komandanın bu ali etimadını öz xidmətləri ilə yüksək səviyyədə doğruldacaq. Nazir qeyd edib ki, ona tapşırılan sahənin inkişafı, dövlətimizin müdafiəsi və təhlükəsizliyi, milli maraqları üçün bundan sonra da şəərəflə Azərbaycana xidmət göstərəcək.

□ **Xalidə GƏRAY**
"Yeni Müsavat"

Bu il Azərbaycana dünyanın 180 ölkəsindən 1 milyondan çox turist gəlib

Yanvar-may aylarında Azərbaycana dünyanın 180 ölkəsindən 1094,8 min və ya 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,7 faiz çox əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs gəlib.

«Trend»in məlumatına görə, gələnlərin 28,5 faizi Rusiya Federasiyası, 26,0 faizi Gürcüstan, 10,9 faizi Türkiyə, 7,7 faizi İran, 3,0 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, hər birindən 1,9 faiz olmaqla Ukrayna və Hindistan, hər birindən 1,6 faiz olmaqla Böyük Britaniya və Türkmənistan, hər birindən 1,2 faiz olmaqla Pakistan və İraq, 14,4 faizi digər ölkələrin vətəndaşları, 0,1 faizi isə vətəndaşlığı olmayan şəxslər olub. Gələnlərin 69,1 faizini kişilər, 30,9 faizini isə qadınlar təşkil edib.

Ölkəmizə yanvar-may aylarında gələnlərin sayında daha çox artım Türkmənistan (1,9 dəfə), Misir (1,8 dəfə), Çin (1,8 dəfə), Hindistan (1,7 dəfə), Səudiyyə Ərəbistanı (1,7 dəfə), Böyük Britaniya (42,3 faiz), Cənubi Koreya (31,4 faiz), Yaponiya (30,1 faiz), Almaniya (28,0 faiz), Kanada (27,7 faiz), Polşa (23,4 faiz) və Gürcüstan (22,7 faiz) vətəndaşları arasında qeydə alınıb.

2019-cu ilin yanvar-may aylarında Avropa İttifaqına üzv ölkələrdən gələnlərin sayı 27,8 faiz artaraq 54,4 min nəfər, MDB ölkələrindən gələnlərin sayı isə 3,6 faiz artaraq 380,8 min nəfər olub.

Ölkəmizə gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin 60,4 faizi dəmir yolu və avtomobil, 38,8 faizi hava, 0,8 faizi isə su nəqliyyatından istifadə edib.

2019-cu ilin yanvar-may aylarında xarici ölkələrə gedən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının sayı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 25,5 faiz artaraq 2065,9 min nəfər olub. Ölkə vətəndaşlarının 39,5 faizi İrana,

27,0 faizi Gürcüstana, 18,3 faizi Rusiya Federasiyasına, 9,8 faizi Türkiyəyə, 5,4 faizi isə digər ölkələrə gedib. Gələnlərin 66,4 faizi kişilər, 33,6 faizi isə qadınlar olub.

Bu dövrdə İrana gedən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 73,6 faiz, Gürcüstana gələnlərin sayı 10,6 faiz, Rusiya Federasiyasına gələnlərin sayı 5,6 faiz, Türkiyəyə gələnlərin sayı isə 0,1 faiz artıb.

Cari ilin yanvar-may aylarında xarici ölkələrə səfər etmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 83,8 faizi dəmir yolu və avtomobil, 15,4 faizi hava, 0,8 faizi isə su nəqliyyatından istifadə edib.

Canəli Əkbərov xəstəxanaya yerləşdirildi

Xalq artisti Canəli Əkbərov xəstəxanaya yerləşdirildi. Bu barədə "Yeni Müsavat"a danışan xalq artisti ayaqlarında ciddi problem yaşandığını bildirdi:

"Artıq 4 gündür ki, xəstəxanadayam. Bu xəbər tez bir zamanda dost-tanış arasında yayıldı. Xəbər tutan hər kəs sağ olsun, mənimlə əlaqə saxlayıb, səhətimlə maraqlanıb.

Bir müddət idi ki, oynaqlarımda, ayaqlarımda ağrılar var idi. Bu yaxınlarda ağrılarım daha da artdı. Hamısı Allahın işidir, istəyəndə xəstələndirir, istəyəndə xəstəxanaya salır, istəyəndə sağaldır".

Xalq artisti bir müddət xəstəxanada qalacağını da deyib:

"Həkimlər hələ ki, bu barədə bir söz demirlər. Müalicəmə davam edirəm, məsləhət olunanda evə buraxılacam".

Qeyd edək ki, muğam ustası Canəli Əkbərovun 79 yaşı var. 1992-ci ildən xalq artisti fəxri adına layiq görülen sənətkar hələ gənc yaşlarından bu günə qədər Opera və Ballet Teatrının solistidir.

□ **Xalidə GƏRAY**
"Yeni Müsavat"

Kür çayında iki yeni yetmə qardaş batdı

Kür çayında iki yeni yetmə batıb. APA-nın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin saytına istinadən verdiyi xəbərə görə, nazirliyin "112" qaynar telefon xəttinə daxil olan məlumata əsasən, Kür çayının Salyan rayonu, Aşağı Noxudlu kəndi ərazisindən keçən hissəsində 2 nəfər batıb. Nazirliyin Kiçikxəcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətinin dalğıcı-axtarış qrupu axtarıqlara cəlb olunub.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, batan şəxslərdən birinin 13, digərinin 17 yaşı var.

Kür çayının Salyan rayonundan keçən hissəsində batan yeni yetmələr iki qardaş olub.

"Report"un Aran bürosu xəbər verir ki, bunlar rayonun Aşağı Noxudlu kənd sakinləri, 2003-cü il təvəllüdü Sadiqov Rəvan Seymur oğlu və 2006-cı il təvəllüdü Sadiqov Ramal Seymur oğludur.

Azərbaycan hökuməti sosial paket çərçivəsində həyata keçirilən pensiya və əmək haqqı artımlarının inflyasiyaya təsirini nəzarətdə saxlamağa çalışacaq. Hökumətin və bir sıra ekspertlərin gözləntilərinə görə, bu təsir minimal səviyyədə olacaq.

Maliyyə nazirinin müavini **Azər Bayramov** hesab edir ki, inflyasiyanın nəzarət altında saxlanması çox vacibdir: "Bu gündəlik hökumətin həyata keçirdiyi siyasət buna imkan yaradıb. Növbəti 2-3 ayda da bu prosesin nəzarət altında saxlanılacağına ümid edirik. İlin axırındakı inflyasiya göstəriciləri proqnozlaşdırılan rəqəmlərdən çox fərqli olmayacaq. Digər tərəfdən, Neft Fondu və digər mənbələrdən əlavə böyük transfertlər tələb olunmur. Bu gün təqdim olunan iqtisadi paket 2019-cu ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan vəsaitlər hesabına həyata keçirilir".

Xatırladaq ki, Azərbaycan Mərkəzi Bankının proqnozlarına əsasən, 2019-cu ildə ölkədə inflyasiyanın səviyyəsi 4 faiz (± 2) təşkil edəcək. Onu da qeyd edək ki, prezidentin əmək haqqı və pensiya artımlarına dair sərəncamlarının icrasını təmin etmək üçün dövlət büdcəsinə dəyişikliyi nəzərdə tutan layihə Milli Məclis komitələrinin müzakirəsindən keçib. Layihəyə rəy verən **Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədovun** verdiyi məlumata görə, Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsi 2019-cu ildə 200 milyon manat (5,1 faiz) artırılıb: "Artırlan məbləğ nəticəsində fondun dövlət büdcəsindən asılılığının səviyyəsinin 38,3

Hökumət inflyasiyanı nəzarətdə saxlayacaq

Ekspertə görə, sosial paket çərçivəsində növbəti addım uşaqpulunun bərpası ola bilər

faizdən 32,8 faizə qədər azalması gözlənilir ki, bu da onun maliyyə dayanıqlılığının təmin edilməsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Dövlət başçısı tərəfindən əməkhaqlarının ayırı-ayrı sahələr üzrə 20-40 faiz artımı ümumilikdə məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə 18,7 faizlik artım üçün əsas mənbə hesab ediləcək. 2019-cu ilin dövlət büdcəsi büdcə qaydaları əsasında tərtib olunur. Burada büdcənin yuxarı həddi müəyyən olunub.

Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsinin 200 milyon manat artması onun yuxarı həddində həyata keçirilir. 2019-cu ilin büdcəsi qəbul olunarkən 3 faizlik yuxarı hədd qoyulsa da, tam həcmdə yox, 2,7-2,8 faiz həcmdə idi. 200 milyon manat vəsaitin artması büdcə qaydalarının pozulmasına gətirib çıxarmayıb. Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsində 150 milyon manat azaldılıb, büdcənin özündə də bu məbləğ artırılır və hü-

quq-mühafizə orqanlarının xərclərinə yönəldilir. Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda artım əməkhaqlarının gəlirlərinin artmasından ibarət olur".

Palata sədri Vergilər Nazirliyi tərəfindən 5 aylıq gəlirlərin uğurla icra olunduğunu da əlavə edib: "Xüsusən fiziki şəxslərin gəlir vergisi sahəsində uğur əldə edilib. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi sahəsində büdcənin özündə də artım nəzərdə tutulmuşdur. Hazırda artım nəzərdə tutulmadığı bir şəraitdə bu, yalnız dövlət büdcəsinin kəsirinin maliyyələşməsi üçün əlavə mənbə yaradacaq. Bu, Dövlət Neft Fondundan transfertin azalmasına səbəb ola bilər. Bu isə büdcənin keyfiyyət göstəricilərinə, yeni neftdən asılılığının rəqəminin azalmasına gətirib çıxara, büdcə neft kəsirinin də azalmasına səbəb ola bilər".

İqtisadçı-ekspert, İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin rəhbəri Vüqar Bayramovun "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə

göre, minimum əmək haqqı, pensiya məbləğlərinin, həmçinin bir sıra sahələrdə məaşların artırılması çox vacib addımdır: "Nəzərə alsaq ki, minimum əmək haqqı sosial təminatda daha çox ehtiyacı olan vətəndaşlarımızın aldığı məbləğdir, onda bu məbləğin artırılmasının xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini söyləyə bilərik. Bu baxımdan, son artımlar birmənalı olaraq müsbət addım kimi qiymətləndirilməlidir".

Ekspertin fikrincə, bundan sonrakı artım qərarları verildikdən sonra aşağı əmək haqqının mövcud olduğu sahələr diqqətdə saxlanmalıdır: "Bu baxımdan, təhsil və səhiyyə sektorları üzrə əmək haqqı artımı prioritet olmalıdır. Düşünürəm ki, növbəti əmək haqqı artımları büdcədən maliyyələşən və daha aşağı əmək haqqı olan sahələrdə həyata keçirilməlidir. Bundan əlavə, həyata keçirilən sosial paket çərçivəsində vacib olan

addımlardan biri də uşaqpulunun bərpası məsələsidir. Biz İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzi olaraq bununla bağlı təkliflərimizi hökumətə təqdim etmişik. Təkliflərdə hər yaş qrupu üzrə uşaqların sayı, təyin olunacaq vəsaitin məbləği, ümumilikdə tələb olunan məbləğ və sair məsələlər əksini tapmışdı. Hesab edirik ki, sosial paket çərçivəsində növbəti addım uşaqpulunun bərpası olmalıdır. Təbii ki, bizim təklif etdiyimiz mexanizmə hökumət tərəfindən müəyyən dəyişikliklər oluna bilər, əsas odur ki, böyük sosial əhəmiyyətə malik olan bu məsələ həllini tapsın. Daha bir təklifimiz 10 min dollardan yuxarı krediti olan fiziki şəxslərlə bağlı da dövlət dəstəyinin tətbiq olunmasıdır. Bu şəxslərin kreditlərinin 10 min dollar qədər olan hissəsi üçün də kompensasiya ödənməlidir. Hesablamalarımıza görə, bu, ümumilikdə xarici valyutada krediti olanlara verilən kompensasiya məbləğinin cəmi 7 faiz artmasına gətirib çıxaracaq. Bu isə ehtiyat demək deyil, amma vətəndaşlara münasibətdə dövlətin sosial ədalət prinsipinin tətbiq olunması baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir".

Qeyd edək ki, uşaqpulunun bərpası məsələsi hökumətin gündəliyindədir. Bu barədə bir neçə gün əvvəl mətbuata Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hacı Rəcəbli məlumat verib. Onun sözlərinə görə, hökumət bu məsələnin həlli yollarını araşdırır.

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"**

Dünyadakı siyasi gərginliklər neft bazarını da "alovlandırır"

"Qara qızıl" da qəfil qiymət artımına səbəb olan amillər

Dünya bazarında neftin qiyməti artmağa başlayıb. Belə ki, "Brent" markalı neftin qiyməti 65 dolları ötüb. "Brent" markalı neftin avqust fyuçersləri London birjasında 1,27% artaraq 65,27 dollar/barel səviyyəsində satılıb.

Nyu-York birjasında WTI markalı neftin avqust fyuçersləri isə 0,84 dollar artaraq, bir barrel üçün 57,55 dollara çatıb. Ekspertlər bildirir ki, dünya birjalarında neftin qiyməti geosiyasi proseslər fonunda artır.

İrənin ABŞ-a məxsus pilotsuz uçuş aparatı vurması, Birləşmiş Ştatlarla Çin arasında ticarət razılaşmasının imzalanacağına dair gözləntilər, ABŞ-ın xam neft ehtiyatlarının geriləməsi "qara qızıl"ın qiymətinin 2 faizdək artmasına səbəb olub.

İyunun 20-də səhər saatlarında ABŞ və Çin arasında ticarət danışıqlarının bərpə edilməsi, eləcə də OPEC+ ölkələrinin görüşünün gözlənil-

kələrinin görüşünün gözlənilməsi fonunda neft kotirovkaları artıb. İki əhəmiyyətli hadisənin - ABŞ-Çin ticarət danışıqları və OPEC+ ölkələrinin Vyana görüşünün gözlənil-

məsi, eləcə də ABŞ-da ehtiyatların azalması barədə məlumatlar bazarda qiymətlərin artmasına şərait yaradır.

Qeyd edək ki, iyunun 14-də başa çatan həftə ərzində

ABŞ-da neft ehtiyatları 311 milyon barrel azalaraq 482,4 milyon barrelə çatıb. Bu azalma göstəricisi ötən beş ilin bu dövrü üzrə orta səviyyədə 7 faiz çoxdur. ABŞ-da

benzin ehtiyatları keçən həftə 1,69 milyon barrel azalıb.

Bundan başqa, Federal Ehtiyat Sisteminin (FED) iyunun 18-19-da keçirilmiş iclasından sonra tonunun dəyişməsi fonunda ABŞ dollarının bütün əsas valyutalara qarşı zəifləməsi də neft bazarına müəyyən dəstək təmin edir.

"CFRA Research"-ün analitiki Stiven Qlikman "Market Watch"a açıqlamasında bildirdi ki, neft bazarı üçün ABŞ-ın monetar yox, daha çox büdcə siyasəti vacib katalizator rolunu oynayır.

Çərşənbə günü OPEC+ ölkələrinin qarşdakı görüşü iyunun 1-2-nə keçirməyi qərara aldıqları məlum olub. Bu görüşdə neft hasilatının məhdudlaşdırılması üzrə sazişin müddətinin uzadılıb-uzadılmaması və hansı şərtlərlə bunun edilməsi barədə qərar qəbul edilməlidir.

İqtisadçılar hesab edir ki, neft qiymətlərinin perspektivdə necə olması bu qərardan da asılı olacaq. Hələlik isə qara qızılın qiymətinə daha çox iqtisadi amillər deyil, siyasi münasibətlər təsir göstərir.

İqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, iqtisadi şərtlər müəyyən qədər neftin qiymətinin azalması istiqamətində təzyiqlər göstərir: "Bu faktorlar qalmaqdadır. Həm ABŞ-da neft hasilatının

artması, həm OPEC-in hasilatın azaldılması ilə bağlı birmənalı fikirdə olmaması, OPEC-in qiymətin yaratdığı dezavantajlarla bağlı narahatlığı qalmaqdadır. İrənin neft hasilatının azalması qaynaqlanan çatışmazlığın bazarda digər hasilatçılar, xüsusən də Səudiyyə Ərəbistanı tərəfindən kompensasiya edilməsi, dünya iqtisadiyyatının artım tempi, habelə Avropa Birliyi iqtisadiyyatı ilə bağlı neqativ proqnozlar neft qiymətlərini aşağı çəkən faktorlardır. İndiki halda qiymətlərin daha çox ucuzlaşmasının qarşısını alan və son iki gündə bahalaşmasına səbəb olan amil İrənin və ABŞ arasında olan münasibətlərdir. Qısamüddətli dövrdə bu siyasi proseslərin investordada yaratdığı qənaət son nəticədə qiymətləri artırıb. Bu, növbəti bir neçə ayda da neft bazarında əsas amillərdən biri olaraq qalacaq. Körfezdə yaşananların hələ ki dünya neft bazarına təsiri böyükdür. Dünya neftinin təxminən 30 faizi Körfezdən daşınır. Bu gün bazarda qiymət artımını formalaşdırən əsasən siyasi faktorlardır. Neftin ucuzlaşmasının səbəbini isə iqtisadi amillər, tələb və təklif arasında olan nisbət kimi qiymətləndirmək lazımdır".

□ **Nərgiz LİFTİYEV, "Yeni Müsavat"**

yunun 21-də Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində siyasi partiyaların ümumi toplantısı keçirilib. “Köklü islahatlarla dəyişikliklərə doğru” adlı layihənin təşkilatçılarından olan Azərbaycan Xalq Partiyasının (AXP) sədri Pənah Hüseyn bildirdi ki, hazırda iqtidar və müxalifət dairələrində bir konsensus var.

keçirəndə bütün siyasi partiyalar ilə görüşdüklerini bildirdi. Çıxışçı bu tədbirə qatılmadıqları halda öz layihəsini təqdim edən siyasi qüvvələrin dediyini dedi.

BAXCP sədri Qüdrət Həsənzadə çıxışında bezi partiya nümayəndələrinin inqilab istədiyini bildirdi. O,

ma çevirmək olmaz. Təbii ki, bu toplantı ilə bağlı mətbuatda yazılacaq ki, bu, iqtidarın sifarişidir. Kim sifariş verib deyə suallar çıxacaq. Bizim o yaşımız deyil ki, kiminsə sifariş ilə bir araya gələk. Bir yol cızmışıq. Biz bu dövlətin qurulmasında taleyimizi ortaya qoymuşuq, ilk addımlarında adı-

na görə bu islahatların faydalı olduğunu deyərək, bu məqsədi güdürək bir araya gəliblər. Burada söhbət ondan gedir ki, bura yığılan insanların məsuliyyəti bu situasiyanı dəyişməkdir”.

Deputat sənəddə “filan məsələlərlə bağlı iqtidarı ciddi səylər göstərməyə çağırı-

Müxalifət bir gündə iki seçkiyə inanmır

Partiya sədri deyir ki, eyni gündə parlament seçkiləri yox, referendum keçirilməsi ehtimalı daha böyükdür

Dekabr ayında bələdiyyə seçkiləri ilə eyni gündə parlament seçkilərinin də keçiriləcəyi barədə məlumat yayılır. Müxalifət parlament seçkilərinin bu il keçiriləcəyinə inanmır və seçkiyə hazırlaşır mı?

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, artıq uzun müddədir növbədənəkar parlament seçkilərinin olacağı ilə bağlı söhbətlər gedir. Ancaq hələlik bunu təsdiq edəcək hər hansı bir rəsmi addım görünür. Odur ki, bu məsələlər barədə konkret nəse demək mümkün deyil: “Buna baxmayaraq, biz AĞ Partiya olaraq parlamentin buraxılmasını və demokratik, ədalətli növbədənəkar seçkilərin keçirilməsini tələb edirik. İstənilən siyasi partiya hər an istənilən seçkiyə hazır olmalıdır. Çünki partiyaların əsas işi zətan seçkilərdir”.

ALDP sədri Fuad Əliyev isə bildirdi ki, bələdiyyə seçkiləri ilə eyni gündə parlament seçkiləri yox, referendum keçirilməsi ehtimalı daha böyükdür: “Hesab edirəm ki, əgər iqtidar həqiqətən köklü islahatları həyata keçirmək istəyirsə, onda bu islahatların yolu referendumdan keçir və referenduma çıxarılan məsələlərdən çox şey asılıdır. Parlament seçkilərinə gəlincə, hesab edirəm, seçkilər gələn il keçiriləcək. Biz seçkilərə müəyyən hazırlıq işlərini daim aparırıq”.

Gələcək Azərbaycan Partiyasının sədri Ağasif Şakiroğlu isə bildirdi ki, bələdiyyə və parlament seçkilərinin bir gündə keçirilməsinə inanmır: “Çünki bu, hakimiyyətə çox başağrısı yaratmış olar. Mən düşünürəm ki, növbədənəkar parlament seçkiləri 2020-ci ilin əvvəllərində keçiriləcək. Müxalifət olaraq hazırkı şərtlərlə, hazırkı şəraitdə hər hansı seçkilərdə iştirak məqbul hesab etmirik. Seçki Məcəlləsində müəyyən dəyişikliklər olmadan seçimlərdə iştirak, açıq, mənasızdır. Müəyyən dəyişikliklər olarsa, seçkilərdə iştirak məsələsini müzakirə edə bilərik”.

KXCP İdarə Heyətinin üzvü Xəzər Teyyublu bildirdi ki, bələdiyyə seçkiləri ilə eyni vaxtda parlament seçkilərinin keçirilməsi inandırıcı görünməsə də sentyabr ayında minimum əmək haqlarının qaldırılması, maaşların artırılması və digər addımlar hakimiyyətin seçkiyə hazırlaşdığını söyləməyə əsas verir: “Seçki mühtinin dəyişməsi və siyasi partiyalara şəraitin bərabər səviyyədə yaradılması baş verməlidir ki, partiyalar hamısı seçkiyə qatılsın. KXCP-də hələ seçki ilə bağlı məsələ gündəlikdə dursa da rəsmi müzakirələr, hazırlıq yoxdur”.

Etibar SEYİDAĞA,
“Yeni Müsavat”

Müxalifət partiyaları iqtidara təkliflər verdi

Hakimiyyətə münasibətdə “Aç qapını, gəlim səni öldürüm” ritorikasından əl çəkmək çağırışı səsləndi; “Köklü islahatlarla dəyişikliklərə doğru” adlı sənəddə nələr var?

Dəyişikliklərin labüd olduğunu deyən çıxışçıya görə, fikir ayrılıqları dəyişikliklərin həradə, necə aparılması ilə bağlıdır: “Fikir ayrılıqları ondan ibarətdir ki, bir qrup hesab edir ki, bu dəyişiklikləri yuxarıdan aparmaq lazımdır. Bu mənada iqtidara dəstək vermək və onları müdafiə etmək nəzərdə tutulur. Digər fikir ondan ibarətdir ki, sosial inqilablar labüddür. Bu məsələlər ətrafında aşırı mövqələr də vardır. Bu dəyişiklikləri istəyən qüvvələrə repressiv metodların tətbiq olunacağı ilə bağlı fikirlər də mövcuddur. Müxalifət daxilində də ifrat aşırı yanaşma odur ki, “hakimiyyətdə indiki liderlər qaldıqça pozitiv dəyişikliklər mümkün deyil”. Biz hesab edirik ki, müxalifətin əsas vəzifəsi alternativ təkliflər, proqramlar təklif etməkdən, ictimai rəyin gücündən istifadə, islahatlar proqramı ilə çıxış etməkdən ibarətdir”.

P.Hüseyn bildirdi ki, siyasi proseslərə cəlb olunma dərəcəsi asılı olmayaraq, xalqın maraqlarına cavab verən hədəflər uğrunda bütün milli, mütərəqqi qüvvələrin birləşməsinə nail olmaq mümkündür. Çıxışının sözlərinə görə, əməkdaşlıq da, bunun təşkilatı fəaliyyət formalarını tapmaq da mümkündür.

Böyük Azərbaycan Partiyasının (BAP) sədri Elşad Musayev də bu layihəni həyata

rəhbərlik etdiyi partiyanın yanaşmasını açıqladı: “Bizim partiyanın yanaşmasına görə ölkədə inqilab üçün şərait yoxdur. Artımlar, sosial-iqtisadi islahatlar bu gərginliyi azaldacaq. Bezi insanlar bizim milli mənəviyyətimizə yaraşmayan şəkildə iqtidar nümayəndələrini söyürlər. Amma başa düşürlər ki, söyməklə hakimiyyətə gəlmək mümkün olsaydı, o zaman bütün tərbiyəsizlər, şizofrenlər hakimiyyətə gələrdi. Dünyada erməniperəst və islamafob qüvvələr Azərbaycanda islahatların olmasını istəmirlər. İslahatların aparılması müəyyən risklər yaradır. Amma cəmiyyətdəki sağlam qüvvələr bir araya gəlməli, biz iqtidara, prezidentə islahatların dərinləşməsi ilə bağlı müraciət etməliyik”.

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri Sabir Rüstəmxanlı çıxışında son vaxtlar müxtəlif formatlarda siyasi partiyalarda belə toplantıların keçirildiyini və müxtəlif adlarda yaradılan qurumların sonradan sıradan çıxdığını bildirdi: “Bu, bizi ağrıdır. Biz qeyri-ciddi imic yaradan görüşlərdən imtina edirik. Kimsə dəvət edəndə belə rəy yaranır ki, yəqin özünü müxalifətin lideri kimi təqdim etmək istəyir. Hazırda iqtidar mediasını oxuyuram. Qarabağ məğlubiyətini müxalifətin, bizim üzərimizə atırlar. Bunu qarşılıqlı ittiha-

mız var. Bu dövlətin gələcəyi ilə bağlı məsuliyyətimiz var. Bu yollar axtarışında heç kim bizi ittiham edə bilməz. Gəlməyənəri də ittiham etmək olmaz ki, niyə gəlmədilər. Sayğı və hörmətlə, birlik yolu axtarılmalıdır. Bir araya gəlinməli, ziddiyyətlər kənara buraxılmalıdır”.

S.Rüstəmxanlı dedi ki, iqtidarla münasibətdə Üzeyir Hacıbəyovun yazdığı kimi, “Aç qapını, gəlim səni öldürüm” ritorikasından əl çəkmək lazımdır: “Biz dövlətdən nə istəyirik, bunu müəyyənləşdirmək lazımdır”.

Deputat Fazil Mustafa bildirdi ki, iqtidar öz mülahizələri ilə sosial-siyasi, hüquqi islahat aparır və bunun dərinləşməyini bəyan edir: “İqtidarı qəbul etməyən aşırı müxalifət qüvvələri bunun imitasiya olduğunu bildirirlər. Bura yığılan qüvvələr gələcək üçün məsuliyyət daşıyan olduqları-

raq” fikrinə etiraz etdi. Çıxışının sözlərinə görə, onsuz da partiyaların nizamnaməsində onların bu funksiyani, öhdəliyini daşdığı öz əksini tapıb: “Bu tədbir və burdakı çağırışlarla siyasi müxalifət ilkin mərhələdə iqtidara müraciət edir ki, iqtidar ölkənin taleyində tək məsuliyyət daşımır. Bu prosesə bütün siyasi qüvvələr cəlb olunmalıdır”.

Aydınlar Partiyasının sədri Qulamhüseyn Əlibəyli sənədi faydalı adlandırdı və orada məhkəmə islahatları ilə bağlı bəndin əhəmiyyətinə toxundu. O, vəkilliklə bağlı problemlərin də gündəmə gətirilməsinin vacibliyini bildirdi: “Deyilən təklifləri nəzərə almaqla bir işçi qrupu yaratmaq lazımdır. Cəmiyyətin bir hissəsi olaraq öz mövqeyimizi cəmiyyətə və hakimiyyətə çatdırmaq lazımdır”.

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı bildirdi ki, bu günə

qədərki siyasi proseslərin məsuliyyəti Azərbaycan hakimiyyətinin üzərindədir. Onun dediyinə görə, ölkə müxalifətini görməzdən gəlmənin nəticəsi budur. O, keçirilən bu tədbiri hakimiyyətə çıxış yolu göstərmək hesab edir: “Hamımız bilir ki, belə gəlib, amma belə getməyə bilərlər. Bugünkü stabilliyi köklü stabillik hesab etmək olmaz. Nə qədər ki, Azərbaycandakı müxalifətin, QHT-nin mövqeyi nəzərə alınmır, ölkədəki durum stabil deyil. İqtidar cəmiyyətlə, müxalifətlə, xalqla hesablaşmalıdır. İslahatların təklifləri var. Sonradan da müzakirə olunacaq bu layihə. Biz də bu layihələrdəki fikirlərlə razıyıq. Siyasi məbuslar azad olunmalı, QHT-lərin qeydiyyat və donorlara çıxışı rahatlaşdırılmalı, azad media üçün şərait yaradılmalıdır. Təhsil sahəsində islahatlar olmalıdır. Biz hakimiyyətlə təh-

did ritorikası ilə danışmayaq. Amma onlar da bizi görməzdən gəlməməlidir”.

Tədbirin sonunda qərara alındı ki, bu sənədlə bağlı İşçi Qrupu yaradılsın.

Böyük Azərbaycan Partiyasının rəhbəri Elşad Musayev bildirdi ki, sərt mövqedə olan müxalifət nümayəndələri ilə danışıq zamanı pozitiv tonların olduğu görünür: “Qarşılıqlı ittihamlarla bir-birimizi görməzdən gələ bilmərik. Bizim tədbirlə bağlı müxtəlif fikirlər səsləndirildi. Bu tədbiri buradakı siyasi partiyalar təşkil edib. Mesajımızı verdik, nə istədiyimizi dedik. Ölkəmizin inkişaf etmiş dövlət sırasında olmasını istəyirik. Biz də islahatlar yolunu təklif edirik. Amma siyasi partiyaların vəzifəsi budur. Hakimiyyətə də, cəmiyyətə də mesajlar verməyə hazırıq”.

Sevinc TELMANQIZI,
“Yeni Müsavat”

Dağlıq Qarabağ münasibətinin Rusiyanın razılığı olmadan həllinin mümkünsüzlüyü fikri illərdir səslənir. Hətta bir sıra siyasətçilər tez-tez bəyan edirlər ki, Ermənistanın qoşunlarını işğal olunmuş ərazilərdən çıxarmasını, torpaqlarımızın azad olunmasını istəyirik, Rusiya ilə anlaşmalıyıq, Rusiyaya nələrsə verməliyik. Bu cür yanaşma doğrudurmu? Rusiya ilə necə anlaşmaq olar? Azərbaycan Rusiyaya nə versə Qarabağı qaytara bilərik?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, Rusiya bizim əzəli və əbədi qonşumuz, böyük dövlətdir: "Onun maraqlarını nəinki qonşuluqda bizim kimi nisbətən kiçik dövlətlər, heç ABŞ kimi supergüc inkar edib görməzdən gələ bilmir. Azərbaycana gəlincə, bizim hər şeyi Rusiyadan gözləməyimiz, bütün fəlakətlərdə Moskvanı günahlandırmamız, yaxud əksinə, hər şeyi onun edə biləcəyi təsəvvürü də yanlışdır. Biz Rusiyadan nə çox gözləntilərə qapılıb o baş vermədikdə məyusluğa qapılmalı, nə də onu inkar etməliyik. Rusiya ilə münasibətlər qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa və milli maraqlara söykənməlidir. Rusiyanın öz marağı var, bizim öz marağımız. Əsas odur ki, bu maraqlar qarşılıqlı təmin olunsun. Bizim Rusiya ilə münasibətimizdə əsas prioritet müstəqilliyimizə xələk gəlməməsi olmalıdır. Çünki Moskva təbii olaraq, fəvqəldövlət statusunu bərpa etmək üçün periferiyalarda öz mövqeyini qoruyub-saxlamalı, onu gücləndirməli və digər güclərə öz nüfuz dairəsinə müdaxilə etməyə imkan verməməlidir. Azərbaycan bu vəziyyətdə münasibəti pragmatik şəkildə saxlamaqla Rusiyanın mənfəti təsirini belə müsbətə yönəldə bilər. Azərbaycan üçün bu, çox çətin dir. ABŞ, Avropa Birliyi, İran və Türkiyə qarşısında bu mümkün deyil kimi görünərsə, vəziyyət çıxılmaz deyil. Təbii ki,

Qarabağı azad etmək üçün Rusiya ilə necə anlaşmalı..

Ekspert: "Britaniya, İsrail və Amerikanın birlikdə regionda götürülmüş gücü Kremlə adekvat tarazlıq yarada bilmir"

Nəzakət Məmmədova

Rusiyanın Azərbaycanda geosiyasi, daxili siyasi, enerji, kommunikasiya marşrutları uğrunda rəqabət, iqtisadi, ən əsası isə bunları həyata keçirmək üçün hərbi maraqları və vasitələri vardır".

Politoloq dedi ki, Rusiya üçün imkanlar və vasitələr heç zaman tükənmir, o, bir grossmeysterdir və demək olar ki, həmişə səhvsiz oynayır, çox nadir hallarda səhv etsə belə, dərhal onu düzəldir: "Rusiya keçmiş sovet məkanını yalnız Yeltsin dövründə nisbətən sərbəst, nəzarətsiz buraxmışdı.

Azərbaycanda həmin dövr İngiltərə, ABŞ və Türkiyənin təsirinin artdığı dövr idi. Hətta Çillər dövründə Türkiyə Azərbaycanda hakimiyyətin formalaşdırılması cəhdləri etmişdi. Lakin Rusiya və Britaniya bunun qarşısını ala bildi. Bu gün Britaniya, İsrail, Amerika Azərbaycanda təsir imkanları əldə etmək uğrunda mübarizə aparsalar da, yəni onları birlikdə götürülmüş gücü Rusiyaya adekvat tarazlıq yarada bilmir. Təbii ki, Qarabağ məsələsində Rusiyanın təsir imkanları çox böyükdür. Hər halda,

heç bir xarici güc bu təsiri zəiflətməyə, yaxud ona alternativ həll variantı təklif edib real olaraq problemi həll etməyə qadir deyil. Hər bir problemin öz həlli şərtləri var. Məsələn, ABŞ bir zamanlar İsrail və Misir arasında Kemp-Devid sazişini bağlatmağa müvəffəq oldu, baxmayaraq ki, onda Misirin müttəfiqi SSRİ idi və onun qüdrəti indiki Rusiyadan daha artıq idi. Lakin o vaxtı SSRİ-nin Misir üzərində təsiri indiki Rusiyanın Ermənistanı təsirindən daha artıq deyildi. Üstəlik, bu cür sülhə imza atmaq güclü siyasi iradə tələb edir ki, Paşinyan da Ənvər Sədat ola bilməz.

Rusiya Qarabağ məsələsinə təbii ki, Qafqazdakı geosiyasi mövcudluğunu saxlamağın vasitəsi kimi görür. Azərbaycanın Qərbe inteqrasiyada məsafəni qoruyub-saxlaması, NATO ilə əməkdaşlığın genişlənməməsi, Azərbaycanın Rusiyanın yaratdığı hərbi-siyasi, iqtisadi ittifaqlara qoşulması, daxili siyasi sistemimizin Rusiyanın istədiyi formada olması, Qarabağda sülhməramlı qüvvələr statusu altında Rusiya hərbi qüvvələrinin yerləşdirilməsi Dağlıq Qarabağı tam bizə qaytarmasına da,

onun ətrafındakı işğal olunmuş rayonların geri verilməsinə təsir edə bilərdi. Lakin bütün bunlar Azərbaycanın indiyədək qazandığı müstəqillik nailiyyətlərinin üzərindən xətt çəkilməsi, suverenliyimizin, faktiki, məhdudlaşdırılması demək olardı. Odur ki, Azərbaycan çox çətin seçim qarşısında qala bilər - Qarabağı müstəqillik, yoxsa qismən Qarabağı yarım-müstəqil Azərbaycan seçimi".

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə bildirdi ki, Qarabağ konfliktini Rusiyanın regionda geosiyasi maraqlarının qorunması və təsirinin qorunması üçün əsas vasitəsidir. Təbii ki, burada erməni millətçiliyi və Ermənistanın işğal faktoru da mühüm rol oynayır. Moskva məhz bu münasibət üzərindən Ermənistanı forpost olaraq idarə edir, həmçinin ölkəmizə qarşı müəyyən təzyiqlər qoymaqda davam edir. Azərbaycan öz müstəqilliyini və suverenliyini heç bir ölkəyə güzəşt etməz: "Biz danışıqların Ermənistanla aparılmasını və demək olar ki, heç bir irəliləyiş əldə etmək mümkün olmayıb. Bütün ədalətli həll formalarının Rusiya qarşısını alır. Rusiya faktoruna olmasa Ermənistan ərazilərdən ilkin şərt

olmadan çıxmağa məhkum olar. Azərbaycan Moskva ilə konfederal danışıqlar aparıb. Rusiyanın şərtləri o qədər ağırdır ki, müstəqilliyimizi sual altına alır. Neft və qaz kəmərləri Rusiya ərazisindən keçməli, rus ordusu ölkəmizdə baza qurmalıdır. Bu, siyasi və iqtisadi müstəqilliyimizin itirilməsi deməkdir. Bu şərtlər çərçivəsində Dağlıq Qarabağı bizə qaytarmırlar, 5+2 formatında həll variantı çərçivəsində rus sülhməramlıları Qarabağa yerləşdirilir və Dağlıq Qarabağa aralıq status verilir. Yeni Dağlıq Qarabağ yenə də idarəçiliyimizə verilmir. Ölkəmiz Avrasiya İttifaqı və KTMT-yə daxil olarsa, Kreml Ermənistanı dəstəkləyərsə, yalnız bizə 5 rayon qaytarla bilər. Hesab edirəm ki, Moskva ədalətli mövqeyə ortaya qoyub, qonşuluq və tərəfdaşlıq anlayışı göstərsə, belə, danışıqlar Kremlə aparılmalıdır. Amma Moskvanın siyasəti bəlli olduğu üçün proseslərdə real irəliləyiş yoxdur. Rəsmi Bakı yalnız Qərblə tərəfdaşlığı inkişaf etdirməlidir. Rusiya qarşısında maneə imkanlarına sahib olmalıdır. Ordumuzu gücləndirməliyik".

□ **Əlibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Nazirlərin Vaşinqton görüşü: nəticə, yoxsa nəticəsizlik..

Əhəd Məmmədli: "Danışıqlarla nəse dəyişsəydi, 25 ildə dəyişərdi"

Elxan Şahinoğlu: "Vaşinqton görüşündə nəticə əldə olunmayıb"

Ramil Məmmədli: "Proseslər aktiv müharibə müstəvisinə keçə bilər"

● yunun 20-də ABŞ-ın paytaxtı Vaşinqtonda Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədovla Ermənistanın xarici siyasət idarəsinin rəhbəri Zohrab Mnatsakanyan arasında görüş keçirilib. Görüşdən sonra Məmmədov jurnalistlərə açıqlama verib. O, "intensiv və dərin" danışıqların aparıldığını qeyd edərək həmsədrlərin daha məzmunlu danışıqlar üçün əlavə səhnələr təqdim etdiyini söyləyib.

Siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli belə görüşlərin davam etməsinə təbii sayır: "Azərbaycan nümayəndə heyətinin ABŞ rəsmiləri ilə mütəmadi görüşmələrindən yanayam. Regionda güclərin balansı üçün bu cür görüşlər lazımdır. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın ABŞ-la sıx təmasda olmasını vacib və bizim üçün əhəmiyyət kəsb edən bir siyasi xətt hesab edirəm. Vaşinqtonda ATƏT həmsədrləri və ABŞ rəsmiləri ilə xarici işlər nazirimizin görüşünü, sonra da erməni həmkarı ilə danışıqlar aparmasını danışıqlar xəttinə uyğun diplomatik bir gediş sayıram. Ələlxüsus da cəbhə xəttində gərginlik dövründə diplomatların bir araya gəlməsi normal bir haldır. Amma bu cür görüşlərin kardinal nəse dəyişəcəyi

düşüncəsində deyiləm. Danışıqlarla nəse dəyişsəydi, 25 ildə dəyişərdi. Bu cür görüşlər cəbhə xəttində maksimum müvəqqəti gərginliyi aradan qaldırır. Bir az keçdikdən sonra yenə gərginlik artacaq. Birdəfəlik cəbhə xəttində gərginliyi aradan qaldırılmasını istəyirik, genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlara başlayıb, nəhayət, torpaqlarımızı azad etməliyik. Əks halda, çox keçməz Qarabağ da Qüds, Holan təpələri, Abxaziyaya, Osetiyanın taleyini yaşayacaq. Anlamalıyıq ki, artıq vaxtdır. Bu cür vəziyyətdə zaman bizim deyil, düşmənin xeyrinə işləyir. Adətən biz bu cür görüşlərdə məlumatı daha çox xarici mediadan, erməni rəsmilərdən alırıq. Fikrimcə, rəsmi Bakı bu yanaşmanı düzəldib

mediası ilə informasiyanı bölüşməlidir. Məncə, bu cür görüşlərlə heç bir nəticə olmayacaq. Azərbaycanın xeyrinə, ümumiyyətlə, heç bir nəticəsi olmayacaq. İllər keçdikcə bu cür görüşlər əhəmiyyətini itirir, gözləntiləri azaldır. Bu görüşü zəruri edən amillər beynəlxalq vasitəçilərin status-kvonun qalması istəyidir. Qarabağ münasibətində status-kvonun qalması

Azərbaycandan başqa bütün maraqlı tərəflərin xeyrinədir. Skeptik görünmək istəmirəm, amma realıq bunu deyir. Biz də dövlət, xalq olaraq realıq nəzərə alıb, buna uyğun hərəkət edib, ancaq müharibə yolu ilə işğalçı düşmənlərimizi torpaqlarımızdan qovmalıyıq".

Hərbi icmalçı Ramil Məmmədli isə bu cür görüşləri müsbət sayır: "Xarici işlər nazirləri-

da müdafiə nazirlərinin sülh arama imkanları və səlahiyyətləri yoxdur. Bu görüşdən hansısa köklü dəyişikliyin və ya nəticənin gözlənilməsi sadəlövhükdür. Lakin cəbhədə gərginliyi azaldılması üçün bu görüşün əhəmiyyəti böyükdür. Əks təqdirdə, cəbhədə proseslər aktiv müharibə müstəvisinə keçə bilər. Belə olan təqdirdə isə sülh şansları bütünlüklə məhv olar. Açıq desək, bu, Ermənistanın xeyrinə deyil. Çünki hərbi əməliyyatlar başlarsa, onun qarşısını almaq çətin olacaq. Məhz bu amil XİN rəhbərlərinin görüşünü zəruri etdi. Əks təqdirdə, müharibə qarşısını almaz hal ala bilər".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu görüş barədə öz facebook profilində status paylaşmışdır. **Geniş statusdan bu hissəni təqdim edirik:** "Vaşinqton görüşündə nəticə əldə olunmayıb. Yeganə nəticə 19 il aradan sonra görüşün ABŞ-da təşkil olunmasıdır. Ancaq bu, Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münasibətinin həllində fəallığına əsaslanaraq deyil, Vaşinqton, sadəcə, bununla Rusiyaya mesaj göndərdi ki, Cənubi Qafqazda Amerikanın maraqları var. Bunun münasibətinin həllinə birbaşa təsiri olmasa da, ABŞ-ın Cənubi Qafqazda varlığını göstərməsi Azərbaycanı da maraqlarına uyğundur".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

İyunun 20-də prezident İlham Əliyev hakim komandada bir sıra ciddi kadr dəyişikliyi etdi. Dövlət başçısı Ramil Usubov daxili işlər naziri vəzifəsindən azad edərək Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Təhlükəsizlik Şurasının katibi təyin edilməsi haqqında sərəncam imzaladı.

Prezidentin digər sərəncamı ilə daxili işlər nazirinin birinci müavini Vilayət Eyvazov daxili işlər naziri təyin edildi.

Daha bir ciddi kadr dəyişikliyi Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti ilə bağlı oldu. Dövlət başçısı DTX rəisi Mədət Quliyev vəzifəsindən azad edərək müdafiə sənayesi naziri təyin etdi. Prezidentin digər sərəncamı ilə Əli Nağıyev Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi təyin olundu. Xüsusilə də işinin peşəkari olan Əli Nağıyevin yenidən təhlükəsizlik xidmətinə gətirilməsi, ictimaiyyətdə müzakirə predmetinə çevrilib. Rəylərdə bildirilir ki, prezident "köhnə qvardiya"dan vaz keçməyərək, ölkənin təhlükəsizliyini tamamilə onlara tapşırırdı. İlk diqqətə qarpan detal budur ki, prezident heç bir komanda oyunçusunu cəzalandırmayıb. Ekspertlərə görə, əsas mesaj budur ki, İlham Əliyevin generalına etimadı tamdır, onlara güvənir və genişlənən islahatlar prosesində onları yanında görmək istəyir.

"Yeni Müsavat"a danışan politoloq Mübariz Əhmədovlu bildirib ki, prezidentin bu addımı olduqca yerində atılan addımdır:

"Köhnə qvardiya" dedikdə, yaqın ki, söhbət vaxtilə mərhum prezident Heydər Əliyevin irəli çəkdiyi, onun dövründən hakimiyyət pillələrində yüksəliş tapmış kadrlardan gedir. Prezident İlham Əliyev də o kadrlarla işləməyə üstünlük verdi. 2003-cü ildən bəri həmin kadrların əksəriyyətinə toxunulmadı.

Prezidentin "köhnə qvardiya"ya etimadının səbəbləri - politoloqdan maraqlı analiz

Mübariz Əhmədovlu: "Köhnə, peşəkar kadrların önə çəkilməsi gələcəyə hesablanmış strateji addımdır"

"Hökmən orada Ramil Usubov kimi cəmiyyətdə, dövlətdə, prezidentin yanında etimadı olan adam oturmalıdır ki, bu işi qursun"

Bu siyahıda Əli Nağıyevdən əlavə digər sərəncamda da digər kadrların sərəncamı var. O, ümum-millət lider Heydər Əliyevin kadrları sayılır. Köhnə, peşəkar kadrların önə çəkilməsi gələcəyə hesablanmış strateji addımdır. Ölkə prezidenti hər zaman çıxışında deyir ki, mən bütün Azərbaycan vətəndaşlarının prezidentiyəm. Prezident göstərdi ki, Əli Nağıyev də onun diqqətindədir. Əli Nağıyev vaxtilə milli təhlükəsizlik nazirinin müavini vəzifəsində çalışıb. Mütəxəssis kimi kadrların güclü keyfiyyətləri varsa, heç şübhə-

siz ki, ölkə prezidenti onu yenidən vəzifəyə çəkməyə və çəkməyə deyir. Vəzifədən gedənlərin də hər biri bilməli və gözləməlidir ki, ölkə prezidenti zamanı gəldiyində onlara da vəzifə verə bilər. Təyinat təbii ki, strateji, gələcəyə hesablanmış, köhnə komandaya etimad kimi qəbul edilə biləcək bir addımdır. Ancaq prezidentin son təyinatlarının ikisində xüsusilə pragmatik addımlar mövcuddur. Deməzdim ki, məsələn, Ramil Usubov vəzifədən çıxarıldı. Deyərdim ki, Ramil Usubova da-

ha böyük etimad göstərildi. Çünki hazırda Azərbaycanın təhlükəsizliyinin təmini yeni reallıqları nəzərə almağı tələb edir. Bu, daha da vacibdir. Yeni hazırda ölkənin təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlərin hansının daxili, hansının xarici olduğunu ayırmaq çox çətindir. Hökmən orada, Ramil Usubov kimi cəmiyyətdə, dövlətdə, prezidentin yanında etimadı olan adam oturmalıdır ki, bu işi qursun. Ona görə də düşünürəm ki, Təhlükəsizlik Şurasında bu kimi işləri qurması üçün Ramil Usubov vəzifəyə təyin olundu".

Politoloq bildirib ki, o, hesab etmir ki, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin hansısa funksiyasını götürüblər:

"Xeyr, bu, belə deyil. Eləcə də bu prizmadan Əli Nağıyevin də təyinatının çox pragmatik tutumu var. Əli Nağıyev informasiya texnologiyaları üzrə çox güclü mütəxəssisdir. Yeni o, xüsusi xidmət orqanlarında bu işi bilən ən güclü kadrlardandır. Bu gün isə Azərbaycanın informasiya texnologiyaları (IT) sahəsindəki maraqları, təhlükəsizlik maraqlarını deyərdim ki, üstələyib. Yeni IT həm iqtisadi baxımdan əhəmiyyətlidir, həm də təhlükəsizlik

sandan önəmlidir. Hazırda belədir ki, IT sahəsində iqtisadi maraqlar təhlükəsizlik maraqlarına da üstələyib. Yeni çalışır ki, oradan çoxlu pul qazanaq. Eyni zamanda buradan pul qazanan zaman sahə üzrə təhlükəsizliyi də nəzərə almaq lazımdır. Baxın, buna görə də Əli Nağıyev bir peşəkar kadr kimi həmin vəzifəyə gətirildi. Əli Nağıyev qeyd etdiyi miz balansı gözləyəcək. Onun

dövlət siyasətinin möhkəmlənməsi, xarici qüvvələrinin təsirlərinin azaldılması istiqamətində öz işlərini davam etdirməlidirlər. Onların bu işləri prezident tərəfindən görülməli və vəzifəyə də qaytarılacaq. Ən bariz misal isə Əli Nağıyevdir".

M.Əhmədovlu yeni daxili işlər naziri haqda da danışdı: "Vilayət Eyvazovun təyinatı da çox uğurludur. O, gənc yaşlardan

"Əli Nağıyevin də təyinatının çox pragmatik tutumu var. Əli Nağıyev informasiya texnologiyaları üzrə çox güclü mütəxəssisdir. Yeni o, xüsusi xidmət orqanlarında bu işi bilən ən güclü kadrlardandır"

dövründə bizim IT sahəsində təhlükəsizliklə bağlı məsələlər çox yüksək səviyyədə təmin olunacaq. Bu, internet trafikinə, sosial şəbəkələrə, mobil operatorlara da aiddir. Ola bilər ki, Əli Nağıyevin gəlişi ilə müəyyən iqtisadi yerdəyişmələr də olsun. Ümumilikdə, işində nöqsan olmayan, müəyyən dəyişmələr nəticəsində vəzifədən çıxarılan köhnə kadrların hamısı prezidentin yanındadır. Onlar bu gün də prezidentdən heç bir tapşırıq almasalar belə, cəmiyyətin sabitliyində,

Ramil Usubov məktəbu keçmiş kadrdir. Polis sistemini mükəmməl bilən generaldır. Onun dövlətə, millətə, ölkə başçısına bağlılığı illərdə ki, sübuta yetirilib. Ən çətin anlarda hakimiyyətin qorunması prosesində iştirak edib. Digər təyinatlarda olduğu kimi, Vilayət Eyvazovun təyinatında da peşəkariyyətlə yanaşı sədaqətlik nəzərə alınıb. İnanıram ki, Vilayət Eyvazov ona göstərilmiş etimadı yüksək səviyyədə doğruldacaq".

Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

İqtidardakı kadr dəyişikliyinə müxalifət nə deyir - rəylər

İyunun 20-də prezident İlham Əliyevin kadr islahatlarının davamı kimi bəzi yüksək dövlət postlarında etdiyi dəyişikliklər gündəmin əsas müzakirə mövzusunda çevrilib. Dövlət başçısının sərəncamı ilə daxili işlər naziri Ramil Usubov vəzifəsindən azad edilərək, Prezident yanında Təhlükəsizlik Şurasının katibi təyin edildi. Onu DİN-in birinci müavini Vilayət Eyvazov əvəzlədi.

Ölkə başçısının digər sərəncamı Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti (DTX) ilə bağlı oldu. Mədət Quliyev DTX-nin rəisi vəzifəsindən azad edilərək, müdafiə sənayesi naziri təyin edildi. Prezidentin digər sərəncamı ilə Əli Nağıyev Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi vəzifəsinə gətirildi.

Prezidentin qərarları cəmiyyət tərəfindən ciddi maraqla qarşılanıb. Vətəndaşlarımız prosesi həssasiyyətlə izləyir, imkanı olanlar, sosial şəbəkələrdə, ya da ictimai yerlərdə fikirlərini ifadə edirlər. Bəs maraqlıdır, hakimiyyətin rəqibi olan siyasi müxalifət bu dəyişikliklərə nə deyir?

AĞ Partiya başkanı Tural Abbaslı musavat.com müxbirinə deyib ki, hər bir halda, yeniliklərin olacağıni düşünür: "Əslində ilk baxışda bu təyinatlar hansısa dəyişikliklər olacağıni göstərməyən yaradır. Çünki demək olar ki, bütün yeni təyinatlar köhnə kadrlardır. İddialar var ki, burada yeni nəşə yoxdur, hərədası ilk baxışdan haqlı iddialar ola bilər. Amma harada kadr dəyi-

Tural Abbaslı: "İstənilən halda yeniliklər olacaq"

Əli Əliyev: "Sistem mütəmadi təzələnməlidir"

İqbal Ağazadə: "Komandada dəyişiklik etmək prezidentin hüququdur"

Əli Orucov: "Sərəncamlar cəmiyyətdə çox ciddi rezonans doğurdu"

şikliyini varsa, orada yenilik gözlənilir de var. İstənilən halda yeniliklər olacaq. Əsas sual budur ki, bu yeniliklər müsbətə, yoxsa mənfiyə doğru olacaq? Ümid etmək istərdim ki, yeni təyinatların nazirlər öz postlarında müsbətə doğru dəyişikliklər edəcəklər. Çünki bu sahələr çox strateji sahələrdir. Bu sahələrdə istənilən dəyişiklikləri cəmiyyət bir-başına gündəlik həyatında hiss edəcək. İstər DTX, istər DİN, istərsə də Müdafiə Sənayesi sahəsində kifayət qədər çatışmazlıqlar mövcuddur. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, baxmayaraq ki, təyinat olunmuş nazirlərin heç biri yeni kadrlar deyil, ancaq onlara da şans verməyin tə-

rəfdənəm. Onların hər birinin kifayət qədər təcrübəsi var, peşəkardırlar, uzun müddət yüksək dövlət orqanlarında çalışıblar, ən əsası, hakimiyyətə hər zaman sadiqlik nümayiş etdiriblər. İqtidar da belə kadrları daim dəyərliyəndir. Əvvəlcədən, real işə başlamadan onları tərifi, ya da tənqid etməyin tərəfdarı deyiləm. Zamanla sizli-bizli bu kadr dəyişikliklərinin nə dərəcədə uğurlu olub-olmadığını görəəcəyik. Hələlik isə hər birinə uğurlar və xalqa, millətə, Azərbaycana layiqli xidmət göstərmələrini diləyirəm".

VİP sədri Əli Əliyev bu dəyişikliklərdə iki məqsədin ola biləcəyini düşünür: "Bir məsələ düzdür

ki, hər bir səlahiyyətli şəxsin öz komandasında dəyişiklik etmək hüququ var. Buna heç bir irad olmaz. Sistem mütəmadi təzələnməlidir. Burada 2 məqsəd ola bilər: vəziyyəti dəyişmək, ya da qorumaq. Dəyişim risklidir, amma zəruridir. Qorumaq, məqsədemüvafiqdir, lakin perspektivsizdir. Fikirimcə, birinci variant seçilməli idi".

Ümumi Partiyasının sədri İqbal Ağazadə prezidentin öz səlahiyyətindən istifadə etdiyini qeyd etdi: "Bu, Azərbaycan Konstitusiyasının 109-cu maddəsi ilə prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir. Hər bir prezident öz komandasında dəyişikliklər edə bilər. Kimə eti-

bar edir, necə edir, kimi hansı vəziyyətə təyin edir, bu artıq prezidentin müstəsna səlahiyyətinə aid bir məsələdir. Mən şəxsən onun dərəcəsinin tərəfdarı deyiləm. Müxalifət olaraq bizim mübarizənin əsas məqsədlərindən biri Azərbaycanda demokratik quruculuğa nail olmaq və hakimiyyətə gəlməkdir. Biz də hakimiyyətdə ola bilərik və o zaman komandamızı dəyişmək hüququmuz olacaq. Burada qeyri-adi bir şey görmürəm. Bunu sistem dəyişikliyi və yeni bir xətt kimi görmürəm. Prezident öz komandasında kadrlarını əvəzləyir, bu qədər sadə".

AMİP katibi Əli Orucov yeni

kadrların üzərinə böyük vəzifələrinin düşdüyünü söylədi: "İlham Əliyevin kadr dəyişiklikləri ilə bağlı verdiyi sərəncamlar cəmiyyətdə çox ciddi rezonans doğurdu. Bu da təsadüfi deyil. Çünki bu təyinatlar dövlətin təhlükəsizlik strukturlarını əhatə edirdi. Eyni zamanda müdafiə xarakterli məsələlərdə məsuliyyət daşıyan qurumlara təyinatlar oldu. Hər halda, görünən odur ki, prezident öz kadrlarına etibar edir, onlarla prosesləri davam etdirmək niyyətindədir. Hələ ki bu təyinatlarla bağlı qəti fikir söyləmək olmaz. Vilayət Eyvazov uzun müddət daxili işlər orqanlarında təcrübə qazanmış bir şəxsdir. DTX rəisi vəzifəsinə gətirilən Əli Nağıyev də uzun müddət həmin qurumda yüksək vəzifələr daşıyıb. Mədət Quliyev də prezidentin uzun müddətdir təyinat etdiyi vəzifələrin öhdəsində gəlib. Burada əsas ciddi məsələlərdən biri də Ramil Usubovun Təhlükəsizlik Şurasının katibi vəzifəsinə gətirilməsi oldu. O, 25 ildən çox idi ki, daxili işlər naziri vəzifəsini tuturdu. Peşəkardır, prezidentə sədaqətinə şübhə ola bilməz. Ona görə də, hesab edirəm ki, o da katib olaraq vəzifəsinin öhdəsindən layiqincə gələcək. İstərdim ki, bu dəyişikliklər ölkədə yalnız kadr dəyişikliyi kimi yadda qalmasın. Hazırda ölkədə təkə qüvvə-iqtidar-müxalifət münasibətləri deyil, cəmiyyət-dövlət münasibətləri də bir qədər fərqlidir. İnsanlar uzun müddət hakimiyyətdən, dövlətdən kənar saxlanılıblar. Bu da daha çox etimadsızlıqdan irəli gəlib. Yeni kadrlar bu inamı yaratmalı, bu halı aradan qaldırmalıdır. Onların üzərinə böyük məsuliyyət düşür".

Qavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Prezident İlham Əliyev iyunun 20-də imzaladığı sərəncamlarla komandasındaki generalara böyük etimad göstərdi. Daxili işlər naziri Ramil Usubov bu vəzifədən azad edilərək, Prezident yanında Təhlükəsizlik Şurasının katibi, onun birinci müavini Vilayət Eyvazov isə daxili işlər naziri təyin edildi.

Daxili işlər naziri postuna Vilayət Eyvazovun təyin edilməsinə gəlincə, o, bu sahədə kifayət qədər təcrübəsi olan, uzun illər birinci müavin vəzifəsini daşıyan şəxsdir. Bu təyinat da ictimai asayişin qorunmasına öz müsbət nəticələrini verəcəkdir. Məndət Quliyevin müdafiə sənayesi naziri olması bu sahənin prioritet

şüncəmə görə, daha çox beynəlxalq şəraitə görədir. Çünki müəyyən dərəcədə ABŞ-İran münasibətlərinin gərginləşməsi nəticəsində bölgədə yaranan geosiyasi vəziyyətdə risklər artıb. Belə bir vəziyyətdə ən vacib olan təhlükəsizlik sisteminin və ictimai asayişin müəyyən dərəcədə sağlam zəmində qurulma-

dıdır. Müdafiə qabiliyyətimizin daha da artmasında bu təyinatın böyük rol oynayacağını düşünürəm. Bütün təyinatları çox normal qəbul edirəm. Onların hər birini təbrik edir, uğurlar arzulayıram".

Təhlükəsizlik məsələləri üzrə ekspert, bir vaxtlar keçmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində (indiki DTX) çalışmış İlham İsmayıl Modern.az-a açıqlamasında Ə.Nağıyevin təyinatını dəyərləndirib: "Nəhayət ki, 2004-cü ildən bəri -15 il sonra bu vəzifəyə ən uyğun, ən peşəkar şəxs təyin olundu. 15 il ərzində bu vəzifədə əsasən polis işçiləri olub. Əli Nağıyev əməliyyat işçisi vəzifəsin-

Ramil Usubov DİN-in şəxsi heyətinə müraciət etdi

"Prezidentinə bağlılığı və sədaqəti, böyük peşəkarlığı ilə seçilən Vilayət Eyvazovun daxili işlər naziri təyin edilməsi məni xüsusilə sevindirdi"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Təhlükəsizlik Şurasının katibi Ramil Usubov DİN-in şəxsi heyətinə müraciət edib.

APA-nın xəbərinə görə, müraciətdə deyilir:

"Əziz həmkarlar!

Son 25 ildən artıq bir müddətdə sıralarımda çiyin-çiyinə birgə xidmət etdiyimiz daxili işlər orqanları Ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında formalaşaraq mətinləşmiş, zamanın çətin sınaqlarından şərəflə çıxmış, Vətənə və xalqa xidmət missiyasını sədaqətlə yerinə yetirmişdir. Dövlətin konstitusiyaya qurulmasının əsaslarının müdafiəsində xüsusilə fərqlənərək onun dayaqlarından birinə çevrilmiş, dəyərli ənənələr yaratmışdır.

Sonrakı dövrdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin əvəzsiz diqqət və qayğısı sayəsində daha da inkişaf etmiş, müasirləşmişdir. Qloballaşan dünyanın yeni çağırış və təhdidlərinə adekvat cavab verməyə qadir olan daxili işlər orqanları bu gün xalqa, Vətənə, dövlətə və andına sadıqlığı ilə seçilir, zati-əlilərinin inam və etimadını doğruldur. Eyni zamanda cinayətkarlığa, onun transmilli növlərinə qarşı mübarizədə, ictimai qaydanın qorunması və ictimai təhlükəsizliyin təmin olunması sahəsində üzərinə düşən vəzifələri, qarşıya qoyulmuş tapşırıqları yüksək məsuliyyət hissi və ləyaqətlə yerinə yetirərək möhtərəm Prezidentin rəhbərliyi altında ölkəmizin ən təhlükəsiz məkanlardan birinə çevrilməsi üçün olduqca əhəmiyyətli bir fəaliyyət ortaya qoyur.

Ölkə başçısının cari ilin iyun ayının 20-də imzaladığı sərəncamla Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Təhlükəsizlik Şurasının katibi kimi yüksək və məsul dövlət vəzifəsinə təyin olunmağım ilə bərabər, uzun illər birlikdə çalışdığım, xalqına, dövlətinə, Prezidentinə bağlılığı və sədaqəti, böyük peşəkarlığı, idarəçilik və rəhbərlik bacarığı ilə seçilən nazirin birinci müavini polis general-leytenantı Vilayət Eyvazovun daxili işlər naziri təyin edilməsi məni xüsusilə sevindirdi.

İnanıram ki, Siz, Daxili İşlər naziri Vilayət Eyvazovun rəhbərliyi ilə bundan sonra da doğma Azərbaycana əzmlə xidmət edəcək, sabitliyin, vətəndaşlarımızın qanunla qorunan hüquq və azadlıqlarının keşiyində dəyanətli duracaqsınız. Milli maraqları, dövlətçilik mənafehlərini daim uca tutacaq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin ölkəmizin davamlı inkişafı naminə həyata keçirdiyi mühüm tədbirlərə, xalqımızın dinc həyatının və asayişinin qorunmasına layiqli töhfələr verəcəksiniz.

Fəxr edirəm ki, respublikamızda əmin-amanlığın, sabitliyin bərqərar olunmasında nazir kimi mənə hər zaman yardımçı oldunuz, cəmiyyətdə polisin və Daxili Qoşunların nüfuzunun yüksəlməsi üçün səy və bacarığınızı əsirgəmədiniz. Gecəli-gündüzlü, yorulmaz və fədakar xidmətiniz daxili işlər orqanlarına xalqımız qarşısında şərəf və başucalığı gətirdi. Bütün bunlara görə Sizin hər birinizə dərin təşəkkürümü bildirir, möhkəm cansağlığı, ailə səadəti, Azərbaycan Respublikasına xidmətdə yeni-yeni uğurlar arzulayıram".

sözün əsl mənasında dövlətin təhlükəsizliyini qorumaqdır. Biri var təhlükəsizliklə yanaşı tamamilə başqa, kompitenstsiyaya uyğun olmayan işlərlə də məşğul olurlar, necə ki, bunu Eldar Mahmudovun timsalında gördük. İş-peşəsi nazirlərdən, məmurlardan pul yığmaq olan biri dövlətin təhlükəsizliyinə təhlükədir. Biri də var ki, işi sözün əsl mənasında peşəkara həvalə edərsən. Biz Əli Nağıyevlə eyni vaxtda işləmiş adamlarıq. Mən Şəmkir rayonunda rəis olanda Əli Nağıyev Nərimanov rayonunda rəis idi. Ona bu çətin işində uğur arzulayıram".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Prezidentin 4 generala göstərdiyi böyük etimadın səbəbləri: tanınmışların rəyləri

Fazil Mustafa: "Siyasi cəhətdən, həm də regiondakı vəziyyətlə bağlı zərurət yaranırdı ki, təhlükəsizlik sektorunda fərqli bir struktur və kadr dəyişikliyinə gedilsin"

Digər sərəncamla Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin reisi Məndət Quliyev müdafiə sənayesi naziri postuna gətirildi. DTX reisi postuna Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin reisi müavini Əli Nağıyev təyin olundu.

4 generala bağlı qərar ictimaiyyətdə kifayət qədər maraqla qarşılanıb.

Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazil Mustafa "Yeni Müsavat"ə açıqlamasında sərəncamları zərurətdən doğduğunu söylədi: "Siyasi cəhətdən, həm də regiondakı vəziyyətlə bağlı zərurət yaranırdı ki, təhlükəsizlik sektorunda fərqli bir struktur və kadr dəyişikliyinə gedilsin. Bu da nə ilə bağlı idi? Təhlükəsizlik Şurasının müəyyən səlahiyyətlərinin genişləndirilməsi və ora bu sahədə kifayət qədər böyük təcrübəsi olan şəxslərdən birinin gətirilməsi nəzərdə tutuldu. Hesab edirəm ki, bura ən uyğun olan insan gətirildi. Bu şəxs çox təcrübəli bir dövlət xadimidir. Ramil Usubovun bu sahədə çox böyük təcrübəsi var. Xüsusilə Azərbaycan dövlətçiliyinin qorunmasında, ictimai asayişin sabit şəkildə saxlanılmasında onun böyük rolu var. Bu baxımdan onun nazir postundan bura təyin edilməsi çox müsbət haldır.

Novella Cəfəroğlu:
"Normal dəyişikliklər oldu"
İlham İsmayıl: "Əli Nağıyev peşəkarlığı ilə Eldar Mahmudova mane olurdu"

sahə kimi görülməsi ilə bağlıdır. Bu sahədə kifayət qədər məsələlərin həlli istiqamətində addımlar atılmalıdır. Çünki müdafiə vəziyyətində olan ölkədə bu sahədə ciddi intizamın yaradılması çox vacibdir. Uzun müddət idi ki, burada nazir postu boş idi. Orada səfərbərliyin, intellektual və texniki səfərbərliyin təmin olunması vacibdir. Ona görə də bu vəzifəyə Məndət Quliyevin gətirilməsi, hər halda, böyük zərurətdən doğurdu. DTX reisi təyin olunan Əli Nağıyev milli təhlükəsizlik nazirinin birinci müavini olub. Bu sahədə kifayət qədər böyük təcrübəsi olan, dövlətçiliyə sadıq bir insandır. Ona görə də ölkədə təhlükəsizlik sahəsində onun rolu doğru müəyyən edilib. Bu sahədə onun uğurlu olacağını indidən söyləmək mümkündür. Çünki təcrübəsi buna yetir. Gördüyü işlər də bunu deməyə əsas verir. Son kadr dəyişiklikləri, dü-

sıdır. Son qərarların təbii ki, başqa cür də dəyərləndirilməsi ola bilər".

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu da sərəncamları yüksək qiymətləndirir: "Çox normal dəyişikliklər oldu. Belə qərarlar vacibdir. Ramil Usubov layiq olduğu postlardan birinə dəyişildi. Təhlükəsizlik Şurasında katib olmaq ən ciddi, mühüm postlardan biridir. Heç kəsə asan vəzifə gəlməsin. Vilayət Eyvazovu hər kəs tanıyır. Uzun illərdir nazirlikdə çalışır. Nazir olmağa onun həm gücü, həm də təcrübəsi, peşəkarlığı çatacaq. Əli Nağıyevi də uzun zamandır tanıyırdıq. Təyinat olunduğu strukturda kifayət qədər xidmətləri olub. Onun ora gəlməsi normal bir haldır. Müdafiə Sənayesi Nazirliyi də bizim üçün vacib sahələrdən biridir. Məndət Quliyevin ora nazir təyin olunması da çox düzgün ad-

dən-leytenantlıqdan başlayaraq xüsusi xidmət orqanlarında işləyib. Əməliyyat müvəkkili, baş əməliyyat müvəkkili, bölmə reisi, idarə reisi, müavin səviyyəsində yüksəlib. Yeri gəlmişkən, biz Əli Nağıyevlə birlikdə Çaykənd əməliyyatında indiki Goranboy rayonunun ərazisində Manaşit, Buzluq, Erkəc kəndlərinin erməni quldurlarından azad edilməsində çiyin-çiyinə vuruşmuşuq. Yeni adamın həm əməliyyat təcrübəsi, həm də antiterror fəaliyyəti var. Bir sözlə, 15 il sonra bu vəzifəyə peşəkar şəxs tapdılar. Tapdılar deyəndə ki, Əli Nağıyev onsuz da var idi. Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin sabiq rəhbəri Eldar Mahmudov tərəfindən o sistemdən uzaqlaşdırılmışdı. Çünki Əli Nağıyev peşəkarlığı ilə Eldar Mahmudova mane olurdu. Eldar Mahmudov qeyri-peşəkar biri idi. Hələ Eldar Mahmudov vəzifəsindən uzaqlaşdırılanda jurnalistlər mənəndən soruşanda ki, bu vəzifəyə kim gətirilməlidir, mən həm titulluna, həm vəzifəsinə, həm də peşəkarlığına görə Əli Nağıyevi gördüyümü söyləmişdim".

İ.İsmayıl qeyd edib ki, Əli Nağıyevin təyinatından sonra ölkənin təhlükəsizliyi istiqamətində atılacaq addımlar daha da möhkəmlənəcək: "Bu addımlar Eldar Mahmudov vəzifədən uzaqlaşdırıldıqdan sonra DTX reisi olan Məndət Quliyev və onun müavini İsmayıl Bağirov tərəfindən aparılırdı. Onlar 3 il yarım ərzində kifayət qədər işlər gördülər və müəyyən dəyişikliklərə nail oldular. Yeni Azərbaycan dövlətinin təhlükəsizliyi ilə bağlı əsaslı işlər görülüb. Əminəm ki, onlar tərəfindən start verilən işlər daha peşəkar şəkildə davam etdiriləcək. Əsas məsələ

Rus türməsinə

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Tapşırıdılar boynumun arxasını soyuq su ilə isladım. Oxudunuzmu? Hə? Bax, bax! İndi bütün Rusiya məni tanıyır! Ver bura"

(Anton Çexov, "Sevinc" hekayəsindən)

Gürüstəndə hansısa rus deputat gəlib parlamentin binasında oturduğu üçün camaat az qalır üsyana qalxıb hökuməti devirsən. Dünən bir dostum bu münasibətlə məndən soruşur ki, niyə orada olan hərəkətlilikdən bizim tərəflərdə də olmur. Mən ona izah elədim ki, əvvəla, hansısa rus deputat gəlib parlamentimizdə lotluğa cürət eləməz - biz heç özümüz parlamentdə oturmuruq. Biz rus qoşunlarını hələ Elçibəy müəllimin vaxtından qovmuşuq (sözləşmə, yaxın günlərdə Bakıda "Elçibəy marafonu" olacaq, kim öz kəndinə birinci qaçıb çıtsa ona medal veriləcəkdir). İkincisi, bizim qanunlara görə istənilən yerdə iki nəfərdən artıq toplaşmaq üçün mütləq BŞİH şöbə müdiri Zaur Ramazanovdan, "Ay Zaur" verilişinin aparıcısı Zaur müəlliməndən, yazıçı Anarın "Təhminə altıncı mərtəbəyə necə qalxdı" romanının qəhrəmanı Zaur bəydan və başqa məsul, rəsmi şəxslərdən icazə alınmalıdır. Vermirlərsə, toplaşmırsan. Vəssalam, şüttəmm. Məsələn bu qədər sadədir.

Ancaq əlbəttə, respublikamızın şöhrəti uzaq diyarlara başqa formada yayılmaqdadır, bu da bizi olduqca sevindirir. Yox, mən Arizonada diş həkimi işləyən biləcərlə Fatma xalının uğurlarından bəhs etmirəm. Bu dəfə ayrı zonadan yazacağam. (Tema açılıb, bu elmi məlumatı da sizə çatdırım: Arizona qədim türk sözü olub "ayrı zona" deməkdir. 19-cu əsrdə bir qrup meksikalı türk-azərbaycanlı-hindu-astek qarışığı Los Ancelesə, Kaliforniyaya mühacirət etmək üçün sərhədə gəlirlər, lakin yanılıb qonşu vilayətə gedirlər. Bu zaman içlərdən biri deyir: "Qardaşlar, deyəsən, biz ayrı zonaya gəlmişik, burada istidən qınlaçağıq". Beləcə, yerin adı qalır Arizona. AMEA-dan bu elmi kəşfə görə növbəti ev siyahısına düşməyi tələb edərəm).

Demək, iki gün qabaq Youtube portalı üzərindən Rusiyanın "Exo Moskvi" radiosunun şefi Venediktovun canlı yayımına baxırdım. Açıq, bu Venediktovdan həmişə zəhləm gedib, bilmirəm niyə, əslində elə pis adama oxşamır. Ancaq o qədər müxalifət-iqtidar arasında reveranslar edir ki, adam istər-istəməz qıçılqınır. Az qalırsan o lətifədəki məşhur şəkilinin 2-ci dünya savaşında öz həmyerlisinə dediyi sözləri təkrar edəsən: "Abdulgəbar, birdəfəlik ya nemeslər tərəfə keç, ya da bizim tərəfə, adam neçə dəfə forma dəyişər?" Uzun sözün qısası, deməyim odur ki, bu adama simpatiyam yoxdur, ancaq nədənsə verilişə axıra qədər baxdım. Sanki mistik bir qüvvə məni verilişə yapışdırmışdı, pıçıldayırdı axıracan dinlə, burada nəse olacaq. Oldu da. Verilişin bir yerində bizdən danışdı! Qəlbim elə fərəhlə doldu!

Venediktov rusiyalı məhbus Nikita Belix-dan danışdı. Burada Belix haqda qısa arayış verim. Həmin adam orda vilayət qubernatoru işləyib, rüşvət ittihamıyla tutub dama salıblar. Putin bunun işdən çıxma sərəncamında "etimadı itirdiyi üçün" yazmışdı. Bizdə də bir zaman bir tipi "qeyri-səmimilik" maddəsi ilə işdən çıxarmışdılar, maraqlı ölkələrdə yaşayınc. Əlqərəz, Nikita müəllim rus müxalifətinə də yaxın olub, deyəsən, bir ara müxalifətlərin "SPS" (Soyuz Praviz Sil) təşkilatının şefi idi. Təxminən bizim Azərbaycan Xalq Hərəkatı kimi şeydir. Zarafat edərəm, Milli Şuraya oxşayır. Əşşi, yenə zarafatdır, QAT-ın bənzəridir. Nə isə, hazırda Belix Ryazan vilayətində türmədə dustaqlıdır, savadlı oğlan olduğu üçün kitabxanaçı işləyir. Venediktov da ona oxumağa kitab göndərmişdən danışdı və mənim qəlbimi fərəhlə doldurub-daşdıran o xəbəri dedi: "Həmin koloniyada az qala dustaqların yarısı azərbaycanlılardır. Oxumağa kitabları olsun deyə Azərbaycan səfiri Polad Bülbüloğlu ilə əlaqə saxladıq, ondan Azərbaycan dilində kitablar alıb həmin türməyə göndərdik".

Bah-bah. Sonra bəzi ağzıgöyçəklər mızıldandı ki, səfir işləmir. Mən öz adımdan Polad müəllimə minnətdaram, eloğlularını kitabızsı qoymayıbdır. Həm də soydaşlarımızın Rusiyada bu cür məşhurlaşmasına sevinirik. Demək, boş oturmurlar, daim respublikamızın adını ucalara qaldırırlar. Sözləşmə, həmin koloniyadakı dustaqların əsasən narkotik cinayətlərində suçlandıqları da dedilər. Bu tip cinayətlərin qurama xarakteri, sifarişli olması məlumdur. Deməli, azərbaycanlıları dünyanın harasında tutub zindana basmaq istəsən onların cibinə narkotik atmaq yetərli imiş.

İndi söz əlaqədar təşkilatlarıdır - siz də adımızı daim ucaldın. Kitab alıb xaricdəki türmələrə göndərin.

Rusiya-Ermənistan münasibətlərində sular durulmur. Xüsusən də işğalçı ölkənin rəhbəri, baş nazir Nikol Paşinyan inqilab yolu ilə hakimiyyətə gələr-gəlməz, Putinin "ayağını" bir neçə dəfə tapdığını sonuncu ona heç cür bağışlaya bilmir.

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, Paşinyanın yeni postda ilk qərarlarından biri Rusiyanın, daha doğrusu, Vladimir Putinin layihəsi sayılan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT - "Rus NATO-su") erməni əsilli baş katibi, general Yuri Xaçaturova qarşı Moskvadan xəbərsiz cinayət işi açıb, onu həbs eləməsi oldu. Doğrudur, az sonra Rusiyanın təpki ilə Yuri Xaçaturov azadlığa çıxdı və Ermənistandan qaçdı. Ancaq KTMT-nin nüfuzuna artıq zərbə vurulmuşdu. Rusiya istiblišmentində bunu elə belə də qəbul elədilər. Üstəlik, Paşinyanın Kremlə, Putinə qarşı demarşı kimi qiymətləndirdilər. Həm də ona görə ki, general Y.Xaçaturov Rusiyaya sədaqətli, ona bağlı adamlardan biridir.

Ardınca N.Paşinyan Putinin yaxın dostu, sabiq baş nazir və Xocalı hərbi canisi Robert Köçəryanı 2008-ci il 1 mart qırğınına görə içəri saldı. Təbii ki, bu da Kreml sahibinin xoşuna gəlmədi. Bu qəzəbin təzahürü olaraq, Putin nümayişkarənə şəkildə həbsdə olan Köçəryanı ad günü münasibətilə təbrik elədi. Halbuki Paşinyana baş nazir seçilməsi münasibəti quru təbriki belə çox görmüşdü.

Lakin çox keçməmiş Moskva Köçəryanın da sərbəst buraxılmasına nail oldu. Bundan bir qədər sonra isə Rusiyanın işğalçı ölkədəki səfiri Sergey Kopirkin yenə nümayişkarənə şəkildə R.Köçəryanla görüşdü - təbii ki, rəsmi Moskvanın təlimatı əsasında.

Hazırda Köçəryanın işi Ermənistanın Konstitusiyaya Məhkəməsinin icraatındadır. Onun taleyi ilə bağlı yekun qərar o verəcək. Bu qərar da böyük ehtimalla, Paşinyanın xeyrinə olmayacaq. Çünki Rusiya hələ ki Ermənistanda güclüdür və əli çox yerə çatır, o cümlədən məhkəmələrə. Yaddan çıxarmaq olmaz ki, Ermənistan məhkəmələrində Sərkisyan-Köçəryan dönmindən qalma kadrlar hələ də üstünlük təşkil edir.

*****

İşğalçı ölkədən gələn xəbərlər Paşinyan hakimiyyətini şimaldan heç də yaxşı sürprizlərin gözləmədiyini söyləməyə əsas verir. Bu da növbəti, təzə fakt.

"Rusiyanın Ermənistan-dakı səfiri Ermənistan Konsti-

Kreml "düyməyə" basır -

Rusiya Ermənistanı qarışdırır

İrəvana qarşı şok demarş: rusiyalı səfir Paşinyana qarşı daha bir qalmaqallı gediş etdi; tərəflər son "döyüşə" hazırlaşır; Xocalı hərbi canisi Köçəryan Moskvaya üçün niyə qiymətə minib?...

tusiya Məhkəməsinin rəhbəri-nə Robert Köçəryanı müdafiə etmək qarşılığında zəmanət verib". Bu sensasion sayılan məlumatı Telegram sosial şəbəkəsində "Baqramyan 26" kanalı paylaşmışdır (Axar.az).

"Rusiyanın Ermənistan-dakı səfiri Sergey Kopirkin Ermənistanın Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədri Qrayr Tovmasyanla görüşüb. Tovmasyan Serj Sərkisyanın təyin etdiyi adamdır. Öz karyerasında irəliləməsinə görə o, Serj Sərkisyanla borcludur. Səfir Köçəryanla görüşdən sonra Tovmasyanla görüşür, halbuki məhz Köçəryanla görüşə görə onu Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinə çağırıb, ölkənin daxili işlərinə müdaxilə etməsi istənilmişdi. Kopirkinlə görüşə qədər isə Tovmasyan Qarabağda olub. Burada onunla eyni zamanda Serj Sərkisyan da olub və o, Tovmasyana gələcək fəaliyyəti ilə bağlı məsləhət verib", - deyə kanal qeyd edib.

Məqalədə daha sonra deyilir: "Aydındır ki, səfirlə Tovmasyanın görüşündə Rusiya-Ermənistan əməkdaşlığı müzakirə edilməyib. Səfir, sadəcə, Robert Köçəryanın ittiham olunduğu 1 mart işinin gələcəyi ilə bağlı maraqlanıb. İş artıq Konstitusiyaya Məhkəməsinə göndərilib. Burada

Köçəryan qarşı cinayət işinin davam etdirilib-etdirilməməsinə qərar verilməlidir. Yəqin ki, səfir Tovmasyana Rusiya tərəfinin Köçəryan işi ilə bağlı arzularını çatdırıb və Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakiminə Moskvanın ona kömək və dəstək verəcəyi ilə bağlı zəmanət verib. Səfir Kopirkin çox təhlükəli oyuna daxil olub və əvvəl yazdığımız kimi, Rusiyanın Belarusdakı eks-səfiri Babiçin taleyini təkrarlama bilər".

*****

Kopirkin-Tovmasyan görüşü Rusiya səfiri XİN-ə çağırılaraq xəbərdarlıq ediləndən dərhal sonra baş tutması ilə xüsusən diqqət çəkir. Ona da xüsusən şübhə yox ki, Kopirkin özbaşına deyil və yalnız Moskvanın, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) göstəriş və direktivləri ilə hərəkət edir. Rusiya XİN-i isə hələ də öz səfirinin Ermənistan XİN-ə çağırılmasına reaksiya verməyib. Əvəzində Kopirkin az keçməmiş Konstitusiyaya Məhkəməsinin rəhbəri ilə görüşüb.

Bu, əslində elə diplomatın XİN-ə çağırılmasına Kremlin cavabıdır. Daha doğrusu, İrəvana, Paşinyan hökumətinə qarşı Moskvanın demarşı, sət məsajıdır. Belə görünür ki, Rusiya lideri Vladimir Putin köhnə

dostu, Xocalı hərbi canisi Robert Köçəryan və onun təmsil elədiyi qüvvəyə Ermənistanda həqiqətən də indiki hakimiyyətə real alternativ kimi baxır və bu qüvvəni, onun başçısını qorumaq qərarı verib. Başqa sözlə, Moskva işğalçı ölkədə hakimiyyət dəyişikliyi üçün qiyama "düymə"yə basmış kimi görünür. Bunu Rusiya ilə Qərb arasında oyun oynayan Paşinyan iqtidarında da bilməmiş deyillər.

Maraqlıdır ki, bu arada Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan öz işçilərinə Rusiyadakı neqativ proseslər, mərkəzi hakimiyyətə qarşı fəaliyyətlər, eləcə də Putinin reytingi haqqında xüsusi hesabat hazırlanması barədə tapşırıq verib. Məlumatı "Past" qəzeti yayıb. Paşinyan xüsusi olaraq Rusiyadakı antihökumət nümayişləri və etirazların dinamikası haqqında məlumat almaq istəyib. Məlumatda hələlik Paşinyanın belə qərar verməsinin nə ilə əlaqədar olduğunu müəyyən edilə bilmədiyi vurğulanıb.

Beləcə, İrəvan-Moskva münasibətlərində gərginlik getdikcə güclənərkən və özünü daha qabarıq büruzə verməkdədir. Tərəflər son "döyüşə" hazırlaşır...

□ **Siyasət şöbəsi,**
"Yeni Müsavat"

Gürcüstanın paytaxtı Tiflisdə etirazçılar və polis arasında baş verən qarşıdurmalar zamanı 70-dən çox insan xəsarət alıb. Xəsarət alanların 30-u etirazçı, 39-u isə polis əməkdaşdır. Aksiyalarda jurnalistlər də yaralanıb. Səhiyyə nazirinin müavini 240 nəfərin xəsarət aldığını qeyd edib.

mək üçün edib.

Qavrilovun iddiasına görə, guya Tiflisdə ona qarşı gerçəkləşdirilən aksiya ingilisdilli təlimatçılar tərəfindən idarə edilib.

Kremlin mətbuat katibi Dmitri Peskov deyib ki, baş verənlər rusofob təxribatdan başqa bir şey deyil: "Rusiya vətəndaşları barəsində təcavüzə

şinci kolon"unun bu gün həddən artıq təhlükəli olduğunu deyib: "Mən bir daha demək istədim ki, ölkənin və cəmiyyətin parçalanması Rusiyadan başqa heç kimə sərf etmir və bu gün o, Rusiyanın ən təcürübəli silahıdır. Daxili qarşıdurmanı yaradıb, genişləndirənlər Rusiya siyasətini və onun planlarını reallaşdırırlar.

Süleymanov "Yeni Müsavat"a baş verənlərlə bağlı bildirdi ki, Bakıda keçirilən QDİ-ƏT Parlament Məclisinin Baş Assambleyasının 53-cü iclasından geri qayıtmalı olublar: "Azərbaycan prezidenti ilə görüşməliydik. Bu hadisələrlə əlaqədar qayıtdıq. Tiflisdə keçirilən etirazları yatırmaq üçün gözyaşardıcı qaz, rezin güllə-

Rusiyalı deputatlar bizdə də "yuxarı başa" keçsə... Ekspert: "Eyni vəziyyət Bakıda təkrarlana bilməz, çünki..."

Şahin Cəfərli

Iyunun 20-də Tiflisdə, Gürcüstan parlamentinin binasında keçirilən Pravoslav Parlament Assambleyasının 26-cı sessiyasının plenar iclası zamanı Rusiyanı təmsil edən kommunist Sergey Qavrilov iclasa sədrlik edib və Gürcüstan parlamentinin sədrinin kreslosunda oturub. Bu mənərə gürcü cəmiyyətinin böyük həqarət kimi qəbul olunub və ölkə çalxalanmağa başlayıb. Həmin an içəridə olmayan müxalifətçi millət vəkilləri ("Avropalı Gürcüstan" və Vahid Milli Hərəkət) vətəndaş cəmiyyətinin fəalları ilə birlikdə hay-küylə zala daxil olaraq iclası pozublar. Deputatlardan biri Rusiya nümayəndə heyətinin üstünə su atıb. Müxalifətçilər kreslonu mühasirəyə alaraq Qavrilovun bir daha orada oturmasına imkan verməyəcəklərini bildiriblər. Kritik səhvə yol verdiklərini anlayan Bdzina İvanişvili dərhal sərt bəyanat yayıb və Gürcüstanın ərazisini işğal etmiş ölkənin nümayəndəsinin ölkədə hər hansı toplantıya sədrlik etməsinin yolverilməz olduğunu vurğulayıb. "Gürcü Arzusu"nun digər liderləri və prezident Salome Zurabişvili də sərt bəyanatlar veriblər. Toplantı bir daha bərpa olunmayıb və Rusiya nümayəndə heyəti mühafizə altında hava limanına aparılaraq Moskvaya göndərilib.

Politoloq Şahin Cəfərli bildirib ki, son vaxtlar özünün "yumşaq güc" vasitələri ilə, xüsusən də din kartını oynayaraq, Gürcüstanda xeyli fəallaşmış Rusiyanın bu ölkədə nüfuzu bir daha test edildi və gürcü toplumunda Moskvaya böyük qəzəbin, avroatlantik inteqrasiyaya isə dəstəyin davam etdiyi təsdiqləndi.

Bəs eyni vəziyyət Azərbaycanda yaşansa, azərbaycanlılar da Rusiyadan gəlmiş nümayəndə heyətinə gürcülərin göstərdiyi təkini göstərərlermi?

Şahin Cəfərli qeyd etdi ki, eyni vəziyyət bizdə təkrarlana bilməz, çünki ölkəmizə rəsmi dəvətlə gələn qonaqların təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təmin olunur: "Məsələn, Azərbaycan və azərbaycanlılar barədə xoş olmayan ifadələr işlətməmiş Vladimir Jirinovski bura gəldi, sərbəst şəkildə şəhəri gəzib doluşdı, heç bir insident baş vermədi. Yaxud açıq şəkildə ermənipərəst mövqə tutan bəzi rusiyalı media mənsublarının səfərləri olub, yenə heç nə baş verməyib. Milli Məclisin binasında Rusiya nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə defələrlə beynəlxalq tədbirlər keçirilib və hər hansı olay qeydə alınmayıb".

Azərbaycanlıların bu dözümlülüyünün tolerantlıqdan, Rusiyaya sevgidən, yoxsa hökumətdən çəkinməsindən irəli gəldiyi məsələsi isə başqa yazının mövzusu.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Tiflis qaynayıb: Saakaşvili "gürcü baharı"nda ittiham olundu, spiker istefa verdi

Gürcüstandakı hadisələr nəticəsində 240 nəfər xəsarət alıb; **deputat Azər Süleymanov: "Növbədənkenar parlament seçkisi olmalıdır, bu dövləti kimlərsə ayaqaltısı etmərik"**

Etirazlara səbəb Tiflisdə keçirilən Parlamentlararası Pravoslavlıq Assambleyasıdır. Rusiyanın Kommunist Partiyasından olan deputat, assambleyanın prezidenti Sergey Qavrilovun Gürcüstan parlamentinin spikerinin yerində oturaraq sessiyada iştirak edən 23 ölkə nümayəndəsinə müraciət etməsi müxalifəti və vətəndaş cəmiyyətini ayağa qaldırıb.

Etirazçılar spiker İrakli Kobaxidze, daxili işlər naziri Giorgi Qaxaria və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Vaxtanq Qomelaurinin istefasını tələb edirlər.

Bdzina İvanişvili xalqın yanında olduğunu və assambleyanın iclasının dərhal dayandırılmasını istəyib.

Sonra "Gürcü Arzusu"nun Siyasi Şurasının təcili iclası olub. Azərbaycana səfərini yarımçıq qoyan spiker İrakli Kobaxidze də iclasa qatılıb. Gürcüstan siyasətçiləri baş verənləri İrakli Kobaxidze və deputat Zakariya Kuçnaşvilinin üzərinə atmağa çalışırlar.

Sabiq prezident Mixail Saakaşvili isə feysbukda yazıb ki, "Gürcü Arzusu" Partiyasını hakimiyyətdən uzaqlaşdırmaqdan ötrü müxalifət birləşməlidir.

Onun sözlərinə görə, baş verənlərə məhz hakim partiya məsuliyyət daşıyır. Saakaşvili İvanişvilinin əmri ilə Abxaziya və Cənubi Osetiya ilə sərhəd olan Şida Kartli bölgəsi yaxınlığında yerləşən xüsusi təyinatlı dəstələrin Tiflisə gətirildiyi və onların etirazların dağıdılması üçün istifadə ediləcəyinə dair məlumat paylaşılıb.

Parlamentlararası Pravoslav Assambleyasının iclasının pozulması radikal təərəfdən əvvəlcədən düşünülmüş aksiyaya idi.

Rusiya Dumasının deputatı, Tiflisdə baş verən iğtişaşlarda əsas fiqur olan Sergey Qavrilov deyib ki, radikalı bu Rusiya ilə Gürcüstanın münasibətini çətinləşdir-

vüzkarlıq hallarının olması bizi ciddi narahat edir.

Gəlin unutmayaq ki, Gürcüstan mütəmadi olaraq xeyli rusiyalı turistin gətirdiyi ölkədir, buna görə də, bu, ciddi məsələdir".

Gürcüstan prezidenti Salome Zurabişvili yaydığı bəyanatda qeyd edib ki, parlamentdə baş verən skandal böyük cinayətdir.

Zurabişvili parlament qarşısında etirazların süni dalğa yaratdığını və antidövlət fəaliyyəti daşdığını vurğulayıb. O, həmçinin Rusiyanın "be-

Kimin daim istənilən problemi destabilizasiya ocağına çevirdiyinə baxsanız, hər şey aydın olacaq.

Nəhayət, xarici vətəndaşın (Saakaşvili nəzərdə tutulur) polisi itaətsizliyə çağırması tamam yolverilməzdir. Dövlətin baş verən bütün pozuntulara reaksiya verməsi və nizami bərpa etməsinin, eləcə də destruktiv qüvvələrə Moskvanın planlarını reallaşdırmaq imkanı verməməsinin vaxtı çatıb".

Gürcüstanda Saakaşvilinin Milli Hərəkət Partiyasının azərbaycanlı deputatı Azər

lərdən istifadə edilib. İşğalçı dövlətin Gürcüstana qarşı olan deputatının spikerin yerində oturması xoşagəlməz haldır. Ona görə də əhalinin gözləməyə vaxtı qalmamışdı. Gürcüstan Rusiyanın yumruğu altına qayıtmaq istəmir".

Deputat hesab edir ki, İvanişvili və onun təyin etdiyi prezidentin xarici siyasəti yenidən parlament seçkisi keçirməyi zəruri edir: "Zurabişvili İvanişvilinin əli ilə təyin edilmiş saxta prezidentdir. Onun hər çıxışı Gürcüstana qara ləkədir, ölkəni dibə aparır. Bu gün Gürcüstan siyasi-iqtisadi böhran içindədir, işğalçı dövlət isə bizə meydan oxuyur".

A.Süleymanov aksiyaların davam edəcəyini açıqladı. O, hakimiyyət rəsmilərinin baş verənlərdə Saakaşvilini ittiham etməsinə belə şərh verdi:

"Saakaşvili dövlət qurdu, rels üstündə qatar verdi. 8 ildir ölkə bu qatar üstündədir. Saakaşvili Poroşenkoya da demişdi ki, oliqarxiya Ukraynayı çökdürüb. Eləcə də oliqarx İvanişvili Gürcüstana çökdürür. Saakaşvili 7 ildir ki, Gürcüstanda yoxdur. Ancaq görün nə qədər acizdirlər ki, günahı keçmiş prezidentdə axtarırlar. Günahkar axtarışına çıxmaqdan, Gürcüstani katostrifik vəziyyətə apardıqlarını görsünlər. O baxımdan hakimiyyətə sağlam qüvvələr gəlməlidir. İndiki iqtidar cibinə xidmət edir. Hakimiyyət xalqın səsini eşitməlidir. İmkan vermərik ki, oliqarxlar insanları bu vəziyyətə vəlsin. Bu gün Gürcüstan vətəndaşları kütləvi şəkildə ölkəni tərk edir, gənclər Avropaya axıyır. Ölkəyə turist gəlsə də, insanlar ofisiantdır, taksidir, aldıqları ailələrini yaşatmağa çatmır, işsizlikdir.

Gürcüstanda ləri dəyərini

İtirdi, amma pensiya, maaş artmadı. Ölkə 90-cı illərə qayıtdı.

Bu baxımdan aksiyalar davam edəcək, proporsional parlament seçkisi keçirilməsi üçün 300 min imza toplanmışdır, artıq hökumətin istefası tələb olunur, növbədənkenar parlament seçkiləri təyin edilməsi istənilir".

Gürcüstan deputatı ölkənin hər yerində "rus barmağı" olduğunu vurğuladı: "Bir az da belə getsə, Gürcüstan Rusiyanın forpostuna çevrilə bilər. Saakaşvili sıfırdan ölkə yaradıb. Təbii ki, onun səhvləri olub. Amma 2012-də dövlət qurub getdi. O, Ukrayna vətəndaşları, vətənin qapıları üzünə açıqdır, amma vəzifəyə gəlmək arzusu yoxdur. Sadəcə, Gürcüstani vəziyyətdən çıxarmaq lazımdır.

Biz vətənimizi, dövlətimizi qorumağa hazırıq. Bu dövləti kimlərsə ayaqaltısı etmərik. Eyni zamanda Azərbaycan

dövləti ilə qardaşlıq münasibətlerini yüksək səviyyədə saxlamalıyıq".

"Bildiyim qədər müxalifətdə olanların ssenarisi ondan ibarət idi ki, mitinq iştirakçıları tərəfindən parlament binası tutulsun. Bu da onların inqilab planının başlanğıcı idi".

Bu sözləri isə modern.az-a hakim "Gürcü Arzusu" Partiyasında təmsil olunan azərbaycanlı deputat Mahir Dərziyev deyib.

Parlamentari hadisələrin cəmiyyət üçün çox böyük təhdid olduğunu xüsusi vurğulayıb: "Fəlakət dolu ssenarilər düşünülmüşdü. Hüquq-mühafizə orqanları baş verənlərə adekvat cavab tədbirləri həyata keçirdilər".

Günorta saatlarında məlum olub ki, Gürcüstan parlamentinin sədri İrakli Kobaxidze tutduğu vəzifəni tərk edib.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

● Yunun 21-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirildi. İclasda 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında qanuna dəyişiklik müzakirəyə çıxarıldı.

Komitə sədri Ziyad Səmədzadə çıxış edərək son vaxtlar Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin ölkəmizdə iqtisadi, sosial islahatların dərinləşməsi ilə əlaqədar çox mühüm tədbirlər həyata keçirdiyini bildirdi. Z.Səmədzadə dedi ki, dövlət başçısı 2018-ci ilin ikinci yarısından başlayaraq, bu günə kimi ölkənin iqtisadi həyatında keyfiyyət dəyişiklikləri etmək, əhalinin sosial vəziyyətini yaxşılaşdırmaq istiqamətində çoxsaylı fərman və sərəncamlar imzalayıb: "Əgər bu gün minimum əmək haqqı 250 manat təşkil edirsə, bu, o deməkdir ki, biz MDB məkanında göstəriciyə görə ən qabaqcıl ölkələr sırasına çıxmışıq. Bu islahatlar Azərbaycan xalqı tərəfindən yüksək səviyyədə qarşılanıb. Atılan hər bir addım Azərbaycan xalqının keyfiyyətli yaşayışına, iqtisadi fəallığın canlanmasına yönəldilib. Gündəliyə daxil edilmiş məsələlər birmənalı şəkildə bu proseslərin qanunvericilikdə də əksini tapmasını nəzərdə tutur".

Komitə sədri etirafı ilə diqqət çəkdi: "Azərbaycanda əmək haqqının ÜDM-də çəkisi çox aşağıdır, cəmi 16-17% təşkil edir. Görülmüş tədbirlər nəticəsində əmək haqqının xüsusi çəkisi 20%-ə qalxıb. Məsələn, Belarusda bu göstərici 60 faizdir".

Z.Səmədzadə əlavə etdi ki, pul gəlirlərinin tərkibində də əmək haqqının çəkisi aşağıdır: "Bu, bizə imkan vermir ki, vacib bir sıra prioritetlərə diqqət ayırmaq üçün tədbirlər həyata keçirək. Sovet sistemində əmək məhsuldarlığı əmək haqqının artımı arasında konkret əlaqə olub. Hesablamalara görə, 1% əmək haqqı artımlırsa, demək, əmək məhsuldarlığı ondan çox artmalıdır". **Komitə sədri dedi ki, əmək məhsuldarlığının əmək haqqından üstün artması əsas qanunlardandır:** "Bu, kapitalizm sistemində də tətbiq olunur. Lakin bu gün həmin sistemi formalaşdırmaq üçün kifayət qədər baza yoxdur. Təklif edirəm ki, əmək məhsuldarlığını hesablamaya üçün göstəricilər olsun. Sosial sahədə yeni əlavə dəyər yaranmır, xidmət yaranmır. Yaranır, amma biz onu necə edirik? Təhsil işçilərinin əmək haqqını artırırıq, bu lazımdır, lakin bunun səmərəliliyini necə ölçək? Keyfiyyət olmalıdır, yüksək ballar və nəticə olmalıdır. Bunu texnoparklar, maşınqayırma, dəmir yolları, kənd təsərrüfatı üzrə də hesablamaya olar".

Maliyyə nazirinin müavini Azər Bayramov çıxışında bildirdi ki, "Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət

Parlamentdə hökumətin iştirakı ilə büdcə müzakirələri keçirildi

Deputatlar hökumət üzvlərinə müxtəlif məsələlərlə bağlı çağırışlar etdilər; prezidentin son qərarları və kadr islahatları alqışlandı; psixoloqların, hakim və prokurorların maaşının artırılması təklif olundu

büdcəsi haqqında", "İşsizlikdən sığorta fondunun 2019-cu il büdcəsi haqqında" qanun layihələrində dövlət büdcəsinə bəzi xərclərin optimallaşdırılması, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiəsi Fondunun (DSMF) və İşsizlikdən Sığorta Fondunun gəlir və xərclərinin, həmçinin icmal büdcə xərclərinin yuxarı həddinin artırılması nəzərdə tutulub. Nazir müavini qeyd etdi ki, prezident İlham Əliyevin də im prioritet hesab etdiyi ölkə əhalisinin rifah halının daha da yaxşılaşdırılması, əsas sosial qrupların müdafiəsinin gücləndirilməsi, xüsusilə də minimum əmək pensiyalarının, sosial müavinətlərin, büdcə təşkilatlarında çalışanların əməkhaqlarının artırılması ilə əlaqədar verdiyi tapşırıqların icrası olaraq əlavə maliyyə təminatının formalaşması üçün qeyd olunan qanunlarda müvafiq dəyişikliklərin edilməsi zərurəti yaranıb: "Dövlətimizin başçısının tapşırıqlarına uyğun olaraq, əmək pensiyalarının və müavinətlərin əhəmiyyətli dərəcədə artırılması üçün DSMF-nin büdcəsinin gəlir və xərclərinin 200 milyon manat olması nəzərdə tutulub. Diqqətə çatdırılıb ki, ölkədə minimum əmək haqqı və büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda çalışanların əmək haqqı üzrə cari ilin aprel-may aylarında tətbiq olunmuş və sentyabrdan nəzərdə tutulan

əlavə artımlar hesabına dövlət sosial sığorta haqları üzrə təxminən 350 milyon manat vəsaitin daxil olacağı proqnozlaşdırılır ki, həmin vəsaitin də 172 milyon manatı dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların payına düşəcək".

Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov dedi ki, prezident İlham Əliyev tərəfindən əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması üçün inqilabi addımlar atılır: "Bu ili sosial müdafiə ili kimi də dəyərləndirmək olar. İmzalanmış sərəncamlar sosial həssas qruplarla yanaşı, ümumilikdə ölkə əhalisinin rifahının yüksəldilməsinə yönəlib".

V.Gülməmmədov qeyd etdi ki, "Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsindən də görüldüyü kimi, Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsi 2019-cu ildə 200 milyon manat artırılır. Bu artırılma nəticəsində Fondun dövlət büdcəsindən asılılığının 38,3 faizdən 32,8 faizə düşməsi gözlənilir.

Deputat Vahid Əhmədov hökumət üzvlərinin diqqətini vacib bir məsələyə yönəltməyə çalışdı: "Azərbaycanda pensiyaçılar ancaq "Kapitalbank" və "Beynəlxalq Bank"dan pul çıxara bilirlər. Onlar digər banklardan pul çıxaranda əlavə vəsait tutulur. Belə ki, 200-300 manat pensiya alan vətəndaş digər bankomatlardan pul çıxaran-

sözlərinə görə, bu gün məhkəmə-hüquq sistemində həyata keçirilən islahatların daha da effektivliyini təmin etmək üçün bu sahədə çalışan insanların maaşlarının artırılmasına ehtiyac var: "Mən bu sahədə çalışan insanlarla söhbətim olub. Düzdür, bu sahədə çalışan insanların maaşlarının artırılması istiqamətində hansısa addımların atılacağı gözlənilir. Amma bu sahədə daha effektiv nəticə əldə etmək üçün məhkəmə və prokurorluq orqanlarında çalışanların maaşlarının artırılmasına ehtiyac var. Məsələn, Dövlət Sosial Müdafiə Fondundan dövlət büdcəsinə verilən 150 milyon manatın daxili işlər orqanlarına çalışanların əməkhaqqılarının artırılmasına yönəldilib və belə bir qə-

Ə.Məsimli əlavə etdi ki, müəllimlərin maaşlarının artırılması ilə bağlı sərəncamlar olsa da, nədənsə psixoloq müəllimlərin maaşları artırılmır: "Artırılsa, hamısı artırılacaq. Yoxsa bu gün psixoloq müəllimlərlə digər müəllimlərin maaşları arasında ciddi fərq var. Beynəlxalq praktika da əsaslanarsa görə ki, bu gün cəmiyyətdə psixoloq müəllimlərə daha çox ehtiyac var. Belə olan halda onların maaşları artırılarsa, yaxşı olar".

Komitə sədri Ziyad Səmədzadə isə deputatı inflyasiya ilə bağlı narahat olmağa çağırırdı: "Qorxmaq lazım deyil. İnkişaf olan yerdə inflyasiya da ola bilər. Ancaq nəzarət mexanizmi olarsa, inflyasiyadan qorxmaq lazım deyil".

Əmək və əhalinin sosial

müdafiəsi nazirinin müavini Anar Əliyev deputat Vahid Əhmədovun qaldırdığı məsələyə münasibət bildirdi: "Sosial müavinətlər və əmək pensiyalarının vətəndaşlara çatdırılması "Kapital Bank" və "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" vasitəsilə həyata keçirilir". **O dedi ki, nazirlik digər bankların prosesdə iştirakı məsələsinə baxır:** "Burada qanunvericilik çərçivəsi var. "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanunun tələblərini nəzərə alaraq biz bunu edirik. Digər bankların bankomatları pensiyaların nağdlaşdırılmasına görə komissiya tuturlar. Vahid Əhmədovun təklifini əsas götürsək, bu komissiya haradansa kompensasiya olunmalıdır. Nəzərə alaq ki, bu banklar özəldir, onlar bunu pulsuz etməzlər. Banklarımız inkişaf etdikcə, onların şəbəkəsi genişləndikcə, biz onları keçirdiyimiz satınalmalar sistemində daxil edə bilərik. Bu təklifinizi qeyd etdim və nazirlikdə bu məsələlərə baxarıq".

İclasda həmçinin Vergi Məcəlləsində, "Dövlət satınalmaları haqqında", "Avtomobil nəqliyyatı haqqında" qanunlara dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri də müzakirəyə çıxarıldı və qanun layihələri Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olundu.

Qeyd edək ki, Milli Məclisin növbədənkenar sessiyasının növbəti iclasları 27-28 iyunda keçiriləcək. Gündəliyə 48 məsələ daxilidir: "2018-ci il Dövlət büdcəsinin icrası haqqında", "2019-cu il Dövlət büdcəsi haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Dövlət satınalmaları haqqında", "Əmək pensiyaları haqqında", "İşsizlikdən Sığorta Fondunun 2019-cu il büdcəsi haqqında", "Aqrar sığorta haqqında" qanun, həmçinin Vergi, Əmək, İnzibati Xətalər məsələlərinə dəyişiklik layihələri və s.

□ **Elsad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

İyunun 21-də Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT) Parlament Məclisinin Baş Assambleyasının 53-cü iclası öz işini davam etdirdi.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Eldar Quliyev çıxışında Ermənistan nümayəndə heyətinin toplantıya qatılmamasına diqqət çəkdi: "Biz Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll edilməsini istəyirik. Baş Assambleyanın sessiyası İrəvanda keçirilmişdi, biz orada iştirak edirdik. Amma biz burada erməni nümayəndələrini görmürük". Nümayəndə heyətinin rəhbəri Ermənistanda girov saxlanılan Şahbaz Quliyev və Dilqəm Əsgərovun məsələsindən də bəhs etdi: "Erməni separatçıları işğal altında olan Azərbaycan ərazilərinə əzizlərinin məzarlarını ziyarətə gedən Azərbaycan vətəndaşlarından birini öldürüb, ikisini isə girov götürüb. Bütün bunlar göstərir ki, ermənilər qeyri-konstruktiv mövqedədir".

E.Quliyev ardınca qeyd etdi ki, cəbhə bölgəsində atəşkəsin olmasına baxmayaraq Azərbaycan itkilərə məruz qalır: "Bu yaxınlarda iki hərbiçimiz şəhid olub. Onlardan biri mayor, o biri isə əsgər olub. Təəssüflər olsun ki, Ermənistanın müdafiə naziri həmin erməni hərbiçiləri mükafatlandırıb. Bizim parlament və digər səviyyələrdə apardığımız səylər nəticəsini vermir. Bizim vətəndaşlarımızın hüquqları bu gün də ermənilər tərəfindən pozulur". **E.Quliyev Azərbaycanın sülh tərəfdarı olduğunu vurğuladı:** "Zəruri halda Dağlıq Qarabağda sülhməramlı qüvvələr yerləşdirilə bilər. Belə olan halda, iki xalqın birlikdə yaşaması mümkün olar. Biz buna hazırıq".

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin nümayəndə heyətinin rəhbəri Cemal Öztürk öz növbəsində E.Quliyevin fikirləri ilə razı olduğunu bildirdi.

"Azərbaycan sübut etdi ki, burada hər kəsin təhlükəsizliyinə təminat verilir"

Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT) Parlament Məclisinin Baş Assambleyasının sessiyası başa çatdı; üzv ölkələrə Ermənistanın işğalçı siyasəti barədə çağırış edildi

Bundan sonra Bakıda iki gün davam edən Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisi öz işini yekunlaşdırdı. Plenar sessiyanın sonunda Milli Məclisin deputatı,

Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisində (QDİƏT PM) Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Eldar Quliyev adıçəkilən beynəlxalq təşkilat tərəfindən fəxri medalı təltif olundu.

Qeyd edək ki, fəxri medal QDİƏT PM-in fəaliyyətinə xü-

susi töhfələr vermiş, qurumun işinin təşkilinə yaxından dəstək göstərən şəxslərə verilir.

Yeri gəlmişkən, QDİƏT PM-in Ermənistanda keçirilən bundan əvvəlki, 52-ci sessiyasında E.Quliyev fəxri medalın imtina etmişdi.

dirib: "Yunanistanda parlament seçkiləri keçirilir. Artıq Yunanistan parlamenti buraxılıb. Ona görə də bu Assambleyada Yunanistan nümayəndə heyəti iştirak etmədi. Ermənistan nümayəndə heyəti isə həmişə olduğu kimi, öncədən dəfələrlə bizdən qərantıya, təhlükəsizlik məktubları istədi. Həmin məktub da onlara verildi. Qurumun Beynəlxalq Katibliyində Ermənistanın nümayəndəsi var, o da tədbirdə iştirak etdi. Azərbaycan bir daha dünyaya göstərdi ki, Azərbaycanda hər kəs üçün lazımı təhlükəsiz şərait yaradılır. Ermənistan hər zaman həmişə olduğu kimi, əvvəlcə zəmanət məktubu istəyir, düşünülür ki, biz onlara məktub verməyəcəyik, dünyaya səs salacağıq. Bundan əvvəl Bakıda keçirilmiş Assambleyada da dəfələrlə məktub istədilər, məktub göndərildi, sonra da dedilər ki, məktub göndərilmişdir. Biz onlara isbat etdik ki, məktub göndərilib və onlar da təsdiqləyib. Ondan sonra Ermənistan nümayəndə heyəti təsdiqlədi ki, məktub gəlib, ancaq parlamentin dəftərxanasında itirilib. Bu, qeyri-ciddi bir məsələdir. Ermənilər oyun oynayırlar".

Bir məsələni də vurğulayaq ki, Baş Assambleyasının 53-cü iclasında iştirak etmək üçün Bakıya gəlmiş Gürcüstan parlamentinin sədri İrakli Kobaxidzenin Azərbaycana rəsmi səfərini yarımcıq dayandıraraq təcili şəkildə ölkəsinə döndüyü məlum oldu. Buna səbəb Tiflisdə yaranmış qeyri-stabil vəziyyət və spikerin istefasının tələb olunmasıdır. Əvvəlcədən bildirilmişdi ki, gürcü spiker Azərbaycan prezidenti və baş naziri ilə görüşəcək.

"Azərbaycan Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisinin 53-cü Baş Assambleyasını yüksək səviyyədə təşkil etdi, 12 ölkədən 10 ölkə tədbirdə iştirak etdi". Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT) Parlament Məclisinin baş katibi Asəf Hacıyev bildirdi. **(apa) A. Hacıyev Yunanistan və Ermənistanın QDİƏT Parlament Məclisinin 53-cü Baş Assambleyasında iştirak etməməsinə də münasibət bil-**

□ **Elsad PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

Cəmiyyətdəki biganəliyin səbəbi və günahkarı...

Azərbaycan siyasətçiləri tez-tez cəmiyyətdən gileylənir, onları proseslərə biganə yanaşmaqda suçlayırlar. Bir çox müxalifətçilərin və hüquq-müdafiə təşkilatlarının üzvlərinin fikrincə, cəmiyyət passivdir, öz haqqı üçün mübarizə aparmır. Sadə vətəndaşlar, apolitik zümrə isə günahı siyasi təşkilatlarda, onların liderlərində görür.

İnsanlar düşünür ki, cəmiyyətin hətta lokal sosial problemlərə reaksiyasının olmaması illərlə müxalifətin yanlışları, mübarizə əzminin qırılması, cəmiyyətin onlara inamının dəfn edilməsi oldu. Seçkilərdə də xalq aktivlik göstərmir.

Bu durum qarşıdan bələdiyyə seçkiləri gəldiyi üçün daha tez-tez xatırladılır. Ehtimal var ki, parlament seçkiləri də ola bilər. Ölkə gündəmində müxtəlif hadisələr var. Ancaq bunların heç birinə nə müxalifətin, nə cəmiyyətin marağı, iştirakçılığı hiss olunur.

Məsələ ondadır ki, qonşu Gürcüstanda, qarşıda Türkiyədə ictimai-siyasi proseslərdə, xüsusilə seçkilərdə cəmiyyət aktivlik göstərir. Belə bir tendensiyanın Azərbaycanda müşahidə olunmaması suallar yaradır.

Bunun səbəblərindən danışan Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Sərdar Cəlalov hesab edir ki, cəmiyyətdə süstlüyün yaranması

Sərdar Cəlalov: "Mən liderəm, qabağa düşürəm, sən dalımcı getmərsən"
Araz Əlizadə: "Aktivləşmənin mənası yoxdur, küçəyə çıxmaqla problem həll olunmur"

ilk növbədə idarəetmə ilə bağlıdır: "Azərbaycanda ciddi bir nəzarət var. Sizin dediyiniz demokratik cəmiyyətlərdə olur, aktivlik müşahidə edilir. Azərbaycanda vətəndaş fəallığına imkan verilmir. Yenilənmələr yoxdur, ona görə də dinamizm yoxdur. Bir insanın istedadı ola bilər, əgər hökumət ona fəaliyyət azadlığı vermirsə, həmin vətəndaş cəmiyyətə, dövlətə

faida verə bilməz. Məsələn, biz siyasi partiyayıq, təşkilatlarıq. Siyasi partiya dövlətə kədr hazırlayır. İqtidar bundan istifadə etməlidir.

Hakimiyyət deyir ki, siyasətçi institutu yarat, amma onu fəaliyyət imkanlarından məhrum edirsən, sonra müəllim, həkim tapa bilmərsən".

ADP sədrinin fikrincə, müxalifət əfirə buraxılmır, xalq

görüslərə imkan verilmirsə, hansı dinamizmdən danışmaq olar: "Söz sahibi xalqdır. Bu gün müxalifətdən gileylənən xalqın 99 faizi heç vaxt müxalifətə maddi, mənəvi dəstək verməyib, bir siyasi dustaq qapısı açmayıb. Sən mənəndən azadlıq istəyirsən, amma əfirdə mənə görə kim deyirsən ki, əşi, bunlar nə ediblər. Mən liderəm, qabağa düşürəm, sən dalımcı

getmərsən. Hər bir xalq azadlıqda iştirak edəcəyi qədər pay ala bilər.

Xalq deyir ki, müxalifət döyülsün, başı yarılınsın, tutulsun, ancaq mənim evim, işim, ayda 2000 manat maaşım, maşınım olsun. Belə mübarizə olmur.

Mən 4 dəfə həbsdə olmuşam. Sən də gəl bir dəfə həbs həyatı yaşa. Amma işini, maaşını,

uşağının oxumağını fikirləşib qorxursan. Qorxaq adamın azadlıq haqqı var?"

Deputat, Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Araz Əlizadə S.Cəlalovdan fərqli olaraq hesab edir ki, aktivləşmənin mənası yoxdur: "Küçəyə çıxmaqla, "rədd olsun" deməklə problemlər həll olunmur. Bu gün Azərbaycanda sosial-iqtisadi problemlər həllini tapmaqdadır. Siyasi partiyaların işi isə öz proqramlarını ortaya qoymaq və ona uyğun mübarizə aparmaqdır.

Ayrı-ayrı vətəndaşların pozulmuş hüquqları ilə qeyri-hökumət təşkilatları, hüquq müdafiəçiləri məşğul olurlar.

Bu gün sağ müxalifət adlanan "şurik"lər ora toplaşmış, onların partiyalarının heç vaxt proqramı olmayıb. Bizim partiyanın proqramı var.

Qoyduğumuz məsələlər iqtidar tərəfindən həyata keçir. Sağ müxalifətə o vaxt deyirdik ki, proqramınızı təqdim edin. Deyirdilər ki, gələrik görürsünüz. Gəldilər, gördük. Onların proqramının olması üçün savadı olmalıdır. Bir dəfə Cəmil Həsəni bildirdi ki, təhsilə ayrılan pulu iki dəfə artırıcağam, müəllimlərin maaşını 3 dəfə artırıcağam. Necə olur ki, büdcədən təhsilə maliyyə 2 dəfə, işçinin maaşı 3 dəfə artırıq?

Digər tərəfdən, keçmiş formadakı partiyaların vaxtı bitib. Siyasətə oxumuş, karyerası olan gənclər gələcək".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

"Azərişiq" ASC cənub regionunda böyük yenidənqurma işləri həyata keçirməkdədir.

ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayev verdiyi məlumata görə, Cənub Regional Enerji Təchizatı və Satış İdarəsinin (RET-SI) xidməti ərazisindəki istismar müddətini başa vurmuş yarımstansiyalardan tutmuş elektrik hava xətlərinə qədər bütün istiqamətlərdə şəbəkələr hissə-hissə yenidən qurulur. Xidmət rəhbəri bildirib ki, istehlakçıların keyfiyyətli və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi, texniki itkilərin səviyyəsinin minimuma endirilməsi üçün genişmiqyaslı işlər görülüb və hazırda görülməkdədir: "Masallı rayonunun ərazisində 35/10 kV-luq "Alvadi" yarımstansiyası tam yenidən qurularaq istismara verilib. Alvadlı kəndində 35 kv-luq yüksək gərginlikli, 10 kv-luq orta gərginlikli hava xətləri yenilənib. Təzə Alvadı, Ləngan, Təklə, Xoşçobanlı, Mollahəsənli, Sığıncaq kəndlərinin 0,4 kv hava xətləri özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillərlə (ÖİN) əvəzlənib, ərazilərə yeni komplekt transformator məntəqələri (KTM) quraşdırılıb. 35/10 kV-luq "Qarğalıq" yarımstansiyasından qidalanan 10 kv-luq Həsənli və Xırmandalı kənd hava xətləri yenidən qurulub, Boradigah qəsəbəsində 0,4 kv-luq hava xətti ÖİN kabellərlə əvəzlənib".

Bundan əlavə, Lənkəran Elektrik Şəbəkəsində yeni inşa olunmuş 35 kv-luq "Səpnəkəran" yarımstansiyasından çıxan və Yuxarı Nüvədi, Mis kəndləri istiqamətində gedən 4 ədəd 10 kv -luq hava xətləri

Kəndlərin elektrik təsərrüfatı yenilənir

Tanrıverdi Mustafayev: "Mərhələlərlə bütün kəndlərin təchizat sistemi yenidən qurulacaq"

görə, Astara rayonunun Şah-Nüvədi, Səpnəkəran, Şürük, Tütəbəştə, Moğonojba, Türkekəran, Şıxəkəran, Xolmili, Seydəkəran, Kənarməşə, Viyən, Aşağı Nüvədi kənd və qəsəbələrin 0,4 kv-luq hava xətləri ÖİN kabellərlə əvəzlənib, kəndlərdə yeni KTM-lər quraşdırılıb.

T.Mustafayevin sözlərinə

görə, Astara rayonunun Şah-Nüvədi, Səpnəkəran, Şürük, Tütəbəştə, Moğonojba, Türkekəran, Şıxəkəran, Xolmili, Seydəkəran, Kənarməşə, Viyən, Aşağı Nüvədi kənd və qəsəbələrin 0,4 kv-luq hava xətləri ÖİN kabellərlə əvəzlənib, kəndlərdə yeni KTM-lər quraşdırılıb.

rayonun Orand kəndində aparılır. Cəlilabad rayonunun Köçəkli və digər kəndlərində 0,4 kv-luq şəbəkə ÖİN kabellərlə əvəzlənir. Yardımlı rayonunun mərkəzində də hazırda yeni KTM-lər quraşdırılır, 0,4 kv-luq şəbəkə ÖİN kabellərlə əvəz edilir".

T.Mustafayev cənub bölgəsində görülən işlər haqda danışaraq onu da bildirib ki, Biləsuvar rayonunun elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması, elektrik enerjisinə artan tələbatın ödənilməsi üçün 110/35/10-6 kv-luq 2x25+10 MVA gücündə "Səmədabad" yarımstansiyası tam yenidən qurulub. Biləsuvar şəhərinin və rayonun Köhnə Əmənkənd, Əliabad, Xırmandalı kəndlərində 0,4 kv-luq şəbəkələrin yenidən qurulması üçün dayaqlar quraşdırılıb.

Qeyd edək ki, ölkənin yalın cənub regionunda deyil,

dəmək olar ki, əksər kənd ərazilərində enerjiötürücü xətlərin köhnəməsi, istismar müddətinin bitməsi enerji təchizatında ciddi problemlərə səbəb olur. Son illərdə bu istiqamətdə görülən işlərə baxmayaraq, xüsusilə qərb regionunda problem hələ də qalmaqdadır. Belə ki, hava şəraiti dəyişib bir qədər güclü külək əsən kimi kəndlərdə elektrik xətləri sıradan çıxır, bu işə əhalinin bəzən günlərlə enerjisiz qalmasına səbəb olur. T.Mustafayevin "Yeni Məsavat"a dediyyə görə, "Azərişiq" yarandığı 2015-ci ildə bölgələrin enerji təchizatı şəbəkələrinin yenidən qurulmasını nəzərdə tutan master plan hazırlanıb: "Bu plan əsasında dörd il ərzində bütün rayonlarda reabilitasiya dövrünü başa vurmuş şəbəkələrin yenilənməsi həyata keçirilib. Bu zaman dağlıq, dağətəyi rayonlar, cəbhə xəttində, Er-

mənistanla sərhəddə yerləşən kəndlərə xüsusi diqqət yetirilib. Tovuz, Tərtər, Ağdam və digər rayonlarda şəbəkələr tam yeniləndi. Bundan sonra tədbirlər planının ikinci hissəsinin icrasına başlanıb. Hər il plan əsasında tədbirlər hazırlanır və il ərzində yerinə yetirilir".

T.Mustafayev bildirir ki, ikinci mərhələdə Mərkəzi Aran, Aran, Şimal-Qərb, Qərb və Cənub bölgələrində 110 və 35 kVt-luq yarımstansiyalar tamamilə yenidən qurulub: "Bu bölgələrdəki bütün 35 kVt-luq yarımstansiyalar yenidən qurulur. Bir çox rayonlarda başa çatıb, bəzilərinə davam edir. İndi isə bölgələrdə 10 kVt-luq kompleks transformator məntəqələrinin yenidənqurulması həyata keçirilir. Yeni mərhələ-mərhələ bütün sistemin yenidənqurulması nəzərdə tutulur. Dövlət başçısının birbaşa tapşırığı ilə bu işlər həyata keçirilir. Plandan əlavə, hansısa kənddən mürciət daxil olursa, həmin kəndlərin təchizat sistemini də yeniləyirik. Təkcə ötən il ərzində 189 kənddə 0,4 kVt-luq xətlər sıradan yenidən qurulub. Köhnə naqillər, dirəklər tamamilə yenilənib. Qərb bölgəsinə gəlincə, hazırda Tovuz rayonunda bir neçə kənddə yenidənqurma işləri həyata keçirilir. İlin sonunadək daha bir neçə kənddə də bu işlərə başlanacaq. Növbəti ildə yəqin ki, daha çox kənd plana daxil ediləcək. Yeni master planda nəzərdə tutulduğu kimi, mərhələlərlə bütün kəndlərdə enerji təchizatı şəbəkələri yenilənəcək".

□ DÜNYA, "Yeni Məsavat"

Bakı metrosunda sərnəşinlərin həyatına biganəlik...

"Uzun müddətdir ki, metro parklarının yenilənməsi ilə bağlı hər hansı bir informasiya yoxdur"

Bakı metrosunda problemlər səngimir. Redaksiyamıza şikayət edən sərnəşinlər bildirirlər ki, qatarlarda tez-tez müxtəlif problemlərlə üzləşirlər. Xüsusilə də qatarların qapının bağlanmaması problemi həll olunmamış qalır.

"Yeni Məsavat"a daxil olan məlumata görə, bu ilin may ayının 28-də "20 Yanvar" stansiyası istiqamətində maşinist Fazil Rəsulovun idarə etdiyi qatar stansiyada saxlamadan yoluna davam edib. İyunun 7-də 1-ci yolda maşinist Tərhan Tağıyevini idarə etdiyi qatar "Koroğlu" stansiyasını saxlamadan keçib. Eləcə də iddia olunur ki, iyun ayı ərzində maşinist Surxay Süleymanovun idarə etdiyi qatar "Əhmədli" stansiyasından "Həzi Aslanov" stansiyası istiqamətinə 3-cü vaqonun 4 qapısı açıq formada gedib. Həmçinin maşinist Elman Musayevini idarə etdiyi qatar "Əhmədli" stansiyasında qatar saxlasa da, qapıları açmayıb, sonra yoluna davam edib. Həmçinin şikayətlərdə bildirilir ki, maşinist Rəşad Borçalıyevini idarə etdiyi qatar "Qara Qarayev" stansiyasından "Koroğlu" stansiyasına qədər 5 vaqonun qapıları açıq şəkildə gedib.

"Bakı Metropoliteni" QSC-nin redaksiyamıza şikayət

edən əməkdaşları bildirirlər ki, bütün bu kimi hadisələr maşinistlərin yorğun, müvafiq şəxslərin texniki təlimatlara əməl etməməsi səbəbindən baş verir. Eyni zamanda metroda bir zamanlar fəaliyyət göstərən kassaların bərpa olunması da tələb edilir. Sərnəşinlər bildirirlər ki, gediş yükləyən zaman xırda pulları omdığı təqdirdə xeyli əziyyət çəkib, stansiyadan çıxıb, haradasa pulu xırdalatmağa çalışırlar.

Metropolitendən isə "Yeni Məsavat"a verilən açıqlamada bildirilib ki, qapılarla bağlı məsələ dərinlən arasdır və nəticə barədə ictimaiyyətə məlumat verilecək.

"Yeni Məsavat"a danışan ekspert İlqar Hüseynli bildirib ki, bütün bunlar sərnəşinlərin hü-

quqlarının pozulması, onların təhlükəyə atılmasıdır:

"Metroda ciddi problem var. Bu problem ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda metro təsərrüfatının yenilənməsi prosesi demək olar ki, dayanıb. Metro təsərrüfatı dedikdə burada xidmət sektorundan tutmuş, yeni vaqonların alınmasına qədər hər bir detal nəzərdə tutulur. Əslində insanların qapısı açıq qatarda hərəkət etməsi təhlükəli və diqqət olunması məsələdir. İnsanlar bu qatarlardan məcburiyyət qarşısında qaldıqları üçün istifadə edirlər. Metroda qatarların hərəkət intervalında da çox ciddi problem yaşanır. Bir istiqamət üzrə hərəkət zamanı qatarın gəlməsi 2-3 dəqiqə interval nəzərdə tutulursa, realıqda bu, 8-10 dəqiqə-

dən artıqdır. Səbəb də odur ki, metroya yeni qatarlar alınmır. Uzun müddətdir ki, metro parklarının yenilənməsi ilə bağlı hər hansı bir informasiya yoxdur. Bu da ondan irəli gəlir ki, metroda gediş haqqı ilə bağlı, reklam ödənişləri və digər bu kimi məsələlərə əlaqədar korrupsiya halları var. Nəticə də budur ki, metro təsərrüfatının yenilənməsində ciddi problemlər var. Onun da bir parçası olaraq bu gün qatarlar hələ də sovet dövründən qalmadı və yeniləri də alınmır. Heç yeni qatarın alınmasında da maraqlı görünmürlər. Hesab edirəm ki, qatarların sayı kifayət qədər olmalıdır ki, interval da normal qaydada olsun".

Ekspert söyləyib ki, vətəndaşlar pik saatlarda işdən çıxan

zaman uzun müddət qatara minə bilmir:

"Stansiyalar tikilib, şəhərin bu başından, digər başına qədər insanların daşınması nəzərdə tutulub. Ancaq normal qatara yoxdur. Ona görə də burada məsələdən çıxış yolu yalnız yeni qatarların alınması, hərəkət intervalını azaltmaqdır. Kassalarla bağlı məsələ də olduqca dərinlidir. Bilirik ki, stansiyaların girişində vaxtilə jetonlar satılırdı və insanlar pullarını da xırdalaya, gedişlərini də ala birlidilər. Ancaq bunun da ləğv edilməsi insanların əlavə problemlə üzləşməsinə səbəb olub. İnsanlar 1 manat pul yükləmək üçün stansiyadan çıxıb, hansısa mağazadan nə isə almalıdırlar ki, pulunu xırdalaya bilsin. Bu

da sərnəşinlərin hüquqlarının pozulması deməkdir. Qeyd edilən problemi də aradan qaldırmaq lazımdır. Ancaq nədənsə bu problemlər həll edilmir. İmkan vermək olmaz ki, vətəndaşlar artıq bununla bağlı sosial partlayış həddinə qədər gəlsinlər. Metro rəhbərliyi məsələlərə konkret formada müdaxilə etməlidir. Əgər dövlətin vəsaiti ilə bağlı hansısa ehtiyaclar yaranıbsa, bunu ciddi şəkildə əsaslandırıb, Nazirlər Kabinetinə təqdim etməlidirlər. Orada hər bir şey qeyd olunmalıdır ki, vəsait nəyə lazımdır və hansı tədbirlərin keçirilməsinə ehtiyac var. Əks halda, proses bu qaydada da davam edəcək və gətdikcə vəziyyət daha da acınacaqlı olacaq. Artıq yay fəslə gəldi və bundan sonra metro qatarlarında vəziyyət daha da acınacaqlı olacaq. Çünki sərinləşmə sistemi yoxdur. Baxın, həm sıxlıqdır, sərnəşinlərin sayı normadan çoxdur, həm də qatarlarda havalandırma sistemi işləmir. Bütün bunları da aradan qaldırmaq üçün yenə də təzə qatarların alınması gərəkdir. Sadəcə, görünüşü xatirinə bir neçə yeni vaqon alındı, sonra isə proses tamamilə dayandırıldı".

Onu da qeyd edək ki, metroda gediş haqqı 20 qəpikdən 30 qəpiyə qaldırıldıqdan sonra sərnəşinlərin daşınmasında ciddi bir yeniliklər, onların rahatlığının və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində hansısa ciddi dəyişiklik müşahidə olunmayıb...

□ Əli RAİS, "Yeni Məsavat"

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədov və Zöhrab Mnatsakanyan arasında daha bir görüş baş tutdu. Bu dəfə uzaq həmsədr dövlətdə - ABŞ-da. Görüş ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri (İqor Popov (Rusiya), Stefan Viskonti (Fransa) və Endryu Şoferin (ABŞ) iştirakı ilə reallaşdı.

Vasitəçilər nazirlərlə əvvəlcə ayrılıqda, sonra isə birgə görüşüblər. ATƏT-in fəaliyyətində olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspşik də bu görüşlərdə iştirak edib. Görüşdən əvvəl isə Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərləri ayrı-ayrılıqda ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonla bir araya gəlmişdilər.

*****

Həmsədrlərin görüşlə bağlı yaydıqları bəyanatda qeyd olunur ki, onlar ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçi səlahiyyətlərinin icraçısı Filipp Rikeri Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması üzrə danışıqların statusu və bölgədəki hazırkı vəziyyət barədə məlumatlandırılıb. Bildirilir ki, müzakirələr zamanı tərəflər bölgədə baş verən son hadisələr və nizamlanma prosesinin əsas məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparıblar. "XİN rəhbərləri vasitəçilərin regiona son səfərləri zamanı təklif etdikləri humanitar və təhlükəsizlik tədbirlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı gözlənti və mövqelərini ifadə ediblər", - deyir bəyanatda vurğulanır.

Həmsədrlər habelə bəyanatda cəbhə zonasında baş verən insan itkisi ilə bağlı təəssüfləndiklərini bildirərək, tərəfləri təkidlə əsaslı danışıqlar üçün sülhə uyğun əlverişli mühitin bərpasından ötrü təcili tədbirlər görməyə çağırıblar. Son vaxtlar cəbhədə insan itkisi ilə nəticələnən insidentlərdən təəssüfləndiklərini bildirən həmsədrlər, habelə tərəfləri substantiv danışıqlara yardım edən sülh mühitinin bərpası üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görmək, həmçinin atəşkəs rejiminə ciddi şəkildə riayət etməyə bağlılıqlarını təsdiq etmək və təmas xətti və

beynəlxalq sərhədlər boyunca snayperlərdən istifadə və mühəndis qurğularının quraşdırılması kimi əməllərdən çəkinməyə çağırıblar. XİN rəhbərləri həmçinin yaxın vaxtlarda həmsədrlərin vasitəçiliyi ilə növbəti görüşün keçirilməsi barədə razılığa gəliblər.

"Aramızda hələ də ciddi fərqlər qalır. Ümumiyyətlə, biz təqdim olunan təklifləri anlarıq. Bunlar eyni təkliflərdir. Biz 15 ildir müzakirə olunan ideyaları, eyni sülh planını izləyirik". Bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Vaşinqtonda erməni həmkarı Zöhrab Mnatsakanyanla görüşdən sonra jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

E.Məmmədov görüş zamanı "intensiv və dərin" danışıqların aparıldığını qeyd edərək, həmsədrlərin daha məzmunlu danışıqlar üçün əlavə sənədlər təqdim etdiyini söyləyib. O, son vaxtlarda təmas xəttində hərbi durumun gərginləşməsinin xoşagəlməz hal olduğunu bildirərək, eyni zamanda danışıqların davam edəcəyinə əminliyini ifadə edib: "Detallarda bəzi fikir ayrılıqları var idi, ancaq müzakirələrin əsas məzmi də məhz detallardır. Biz dərk edirik ki, daha çox siyasi iradə nümayiş etdirməliyik. Hətta təmas xəttindəki vəziyyət yekunda bəyannamə, yaxud sülh müqaviləsinə doğru irəliləyişə mane olmamalıdır".

E.Məmmədov indiyədək tərəflər arasında etimad gücləndirməyə yönəlik bir sıra mübadilələrin həyata keçirildiyinə diqqət çəkib. O, problemin həlli istiqamətində bəzi ilkin addımların atılmasının əhəmiyyəti haqqında danışıb. "Ən vacib elementlərdən biri hərbiçilərin kazarmalara qayıtmasıdır. Hərbiçilərin kazarmalara qayıtması sülh prosesinə pozitiv təsir edə biləcəkmi, yoxsa işğalçı Ermənistanın təxribatçı addımları davam edəcək və müharibə riski artmaqda davam edəcək? Elmar Məmmədov

Xalqlar sülhə, yoxsa

müharibəyə hazırlanırlar?

XİN başçılarının Vaşinqton görüşü, həmsədrlərin ənənəvi bəyanatı və Elmar Məmmədovun ənənəvi nikbinliyi; **politoloq**: "Ermənistan bunu son şans kimi dəyərləndirib qərar verməlidir..."

masi sülh üçün daha yaxşı zəmin yaradacaq. Vəziyyətin normalaşdırılmasından danışanda digər vacib məsələ Parisdə və Moskva görüşlərimizdə danışdığımız kimi, biz əhalini sülhə hazırlamalıyıq", - deyir Azərbaycanın baş diplomatı bildirib. "ABŞ və ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşünü Vaşinqtonda keçirməkdən məmnundur". Bunu isə ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirinin müavini Vilyam Gil bildirib. "Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri arasında çox məhsuldar görüş baş tutdu. Biz gözləyirik ki, daha pozitiv nəticələr əldə olunacaq" - V.Gil əlavə edib.

*****

Qeyd edək ki, Amerika görüşü həm də Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri - prezident İlham Əliyev və baş nazir Nikol Paşinyanın ABŞ-da görüşünün təşkili üçün hazırlıq hesab edilirdi. Lakin həmsədrlərin bəyanatında bu barədə heç nə deyilmir və əsas diqqət cəbhə xəttində gərginliyin artmasına və atəşkəs qorumağın zəruriliyinə yönəldilir.

Bəs Vaşinqton danışıqları sülh prosesinə pozitiv təsir edə biləcəkmi, yoxsa işğalçı Ermənistanın təxribatçı addımları davam edəcək və müharibə riski artmaqda davam edəcək? Elmar Məmmədov

rovun nikbinliyi nə dərəcədə əsaslıdır? Ümumiyyətlə, Birleşmiş Ştatların Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllində artan təşəbbüskarlığı nə vəd edir?

"Ermənistan bu görüşü son şans kimi dəyərləndirib qərar verməlidir". Bu sözləri **politoloq Qabil Hüseynli Elmar Məmmədov və Zöhrab Mnatsakanyan arasında Vaşinqtonda baş tutan görüşdən danışarkən deyib. O düşünür ki, Amerika müxtəlif təzyiqlər göstərməklə Ermənistanı kompromis xarakterli danışıqlar yoluna dəvət edəcək.**

"Hesab edirəm ki, bu məsələdə Con Bolton kifayət qədər mühüm rol oynayır. O, hələ Bakıda olarkən bildirmişdi ki, bütün erməni qoşunları Dağlıq Qarabağdan çıxarılmalıdır. Düşünürəm ki, ABŞ bu mövqeyini dəyişsin. Onlar bunu NATO-nun zirvə toplantısında da qeyd etmişdilər. Hətta həmin toplantıda Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə NATO üzvləri səs verdilər. Ermənistan rəhbərliyi yaxşı bilir ki, bu danışıqlardan müsbət nəticə əldə olunmasa, vəziyyət dəyişəcək. Çünki Azərbaycanın bu məsələdə səbri tükənib", - deyir ekspert qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, Vaşinqton torpaqların Azərbaycan qaytarılması məsələsində maraqlı tərəfdir: "ABŞ üçün Cənubi Qafqazdakı bu qanlı

münaqişəni həll etməyin böyük əhəmiyyəti var. Çünki ABŞ-ın geosiyasi maraqları tələb edir ki, Cənubi Qafqazda az da olsa, öz mövqelərini möhkəmləndirsin. Rəsmi Vaşinqton Azərbaycanın enerji və nəqliyyat siyasətini və bölgədə oynadığı rolunu yüksək qiymətləndirir və ölkəmizi regionun lider dövləti kimi qəbul edir. ABŞ həmçinin yaxşı anlayır ki, Azərbaycanla münasibətlərin yaxşı vəziyyətdə olması Xəzər dənizində müəyyən üstünlüklər qazanıb, Orta Asiya respublikalarına keçmək imkanı yaradır. Bu səbəbdən Vaşinqton danışıqlarda müsbət nəticələr əldə olunması üçün müəyyən addımlar atılmalıdır. Ümumiyyətlə, hesab edirəm ki, bu görüş danışıqların həllində və Ermənistanla təsirdə yeni mərhələ ola bilər".

*****

Lakin hələ ki işğalçı ölkənin rəhbərliyi Qarabağ məsələsində ağıla gəlib konstruktiv mövqə tutmaqdan xeyli uzaq görünür. Bunu Vaşinqton görüşü öncəsi erməni baş nazir Nikol Paşinyanın verdiyi açıqlama da təsdiqləyir. O, bir daha Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin birbaşa danışıqlara qatılmasının vacibliyini bildirib və müharibənin hələ başa çatmadığını etiraf edib.

Mövzunu Rusiyanın tanınmış ictimai xadimi, tarixçi-alim və analitik **Oleq Kuznetsov** axar.az-a şərh edib.

Kuznetsov bildirib ki, Nikol Paşinyan "müharibə başa çatmayıb" deməkdə haqlıdır.

"Azərbaycan və Ermənistan arasında ərazi problemi həll olunmayıb və bu mənada Paşinyan obyektiv şəkildə ortaya çıxan bir faktı ifadə edib. "Şok terapiyası" vasitəsilə Paşinyan erməni ictimaiyyətinə mövcud olan obyektiv reallıqdan xəbər verib. Ötən 25 ildən sonra tərəflərin əsgərlərinin sənəklərdə dayandığı, 2016-cı ilin aprelinde genişmiqyaslı, ancaq lokal xarakter daşıyan hərbi toqquşmalar yaşandığı, həftədə bir neçə dəfə cəbhə xəttindən Ermənistanla sink tabutlar göndərildi, Nikol Paşinyanın kiçik oğlu Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarında hərbi xidmət keçdiyi halda, hansı müharibənin başa çatmasından bəhs etmək olar?", - deyir ekspert qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, bu mənada, həqiqətən həmin bəyanatın işığında XİN rəhbərlərinin görüşü texniki görüş çərçivəsindən kənara çıxır və müəyyən siyasi səviyyəyə çatır. "Müharibə davam edirsə, xalqları sülhə hazırlamaq üçün hansı humanitar əlaqələrin atılmasından söhbət gedə bilər?" - politoloq bildirib.

Günün daha bir sualı da elə budur ki, xalqlar sülhə, yoxsa müharibəyə hazırlanırlar?..

Mini etək, vizual görünüş, yaş həddi... İşə götürənlərin bu tələbi nə dərəcədə doğrudur?

“Nar” Azərbaycanın rəqəmsal inkişafına öz töhfəsini verməyə davam edir

Azərbaycanda hər zaman informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsinin inkişafını dəstəkləyən “Nar”ın tərəfdaşlığı ilə baş tutan NETTY-2019 - Azərbaycanın milli internet mükafatının qalibləri müəyyən edilib. Belə ki, il ərzində keyfiyyətli məzmununa, istifadədəki yararlılığına görə “Dövlət” nominasiyasında “intangible.az ttp://intangible.az/front/az” saytı, “Təhsil və Elm” nominasiyasında “Bildilçin ttp://bildilchin.az/” tətbiqi, “Mədəniyyət və Yaradıcılıq” nominasiyasında “shekiculture.az ttp://shekiculture.az/”, ən yaxşı sosial səhifə nominasiyasında “Asan Viza ttps://www.facebook.com/eVisa-AzerbaijanAsan/” Facebook səhifəsi qalib olub. Digər nominasiyaların qalibləri ilə netty.az saytında tanış ola bilərsiniz.

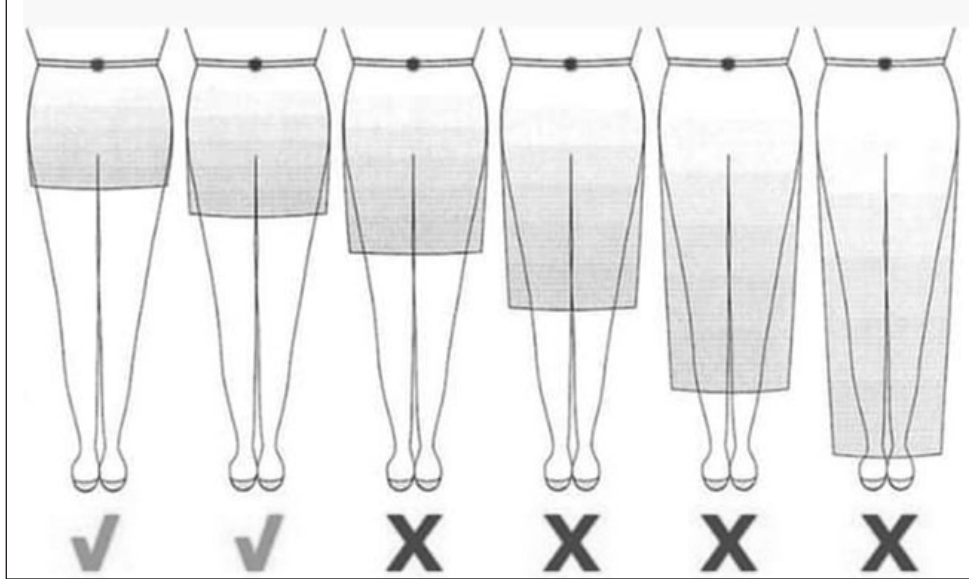
Nominasiyalar üzrə qaliblər Ekspert Şurasının və virtual münisiflər heyətinin seçiminə əsaslanaraq NETTY Akademiyası final səsverməsi zamanı müəyyən edilib. Bundan başqa, müsabiqədən kənar fəxri və həvəsləndirici nominasiyalar üzrə də müafatlar təqdim edilib.

“İnternet və ümumilikdə, İKT həlləri gündəlik həyatımızın ayrılmaz bir parçasına çevrilib. NETTY milli internet mükafatının əsas məqsədi ölkəmizdə bu sahə üzrə ən qabaqcıl və keyfiyyətli informasiya resurslarını və layihələrini müəyyən edərək onların inkişafına təkan verməkdir. Biz eyni zamanda informasiya mədəniyyətinin cəmiyyətdə artırılması, əhalidə informasiya texnologiyaların populyarlaşdırılmasını hədəfləyirik. Rəqəmsallaşma dövründə bu cür mühüm bir tədbirin keçirilməsində bizə dəstək olduğu üçün “Nar”-a təşəkkür edirik”, - deyərək NETTY milli internet mükafatının təşkilat komitəsinin sədri Ruslan Novruzov bildirib.

Qeyd edək ki, “Nar” KSM strategiyası çərçivəsində artıq ikinci ildir ki, “NETTY” milli internet mükafatının əsas dəstəkçisidir.

“Azerfon” şirkəti (“Nar” ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. “Nar” ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. Nar” şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7500-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Ekspert: “Bu ya seksizimdir, ya da diskriminasiya...”

Bu günlərdə sosial şəbəkələrdə Bakıda fəaliyyət göstərən “Mayson Car Club” şirkətinin işə yalnız “mini” geyinən qızları qəbul etdiyi barədə məlumat yayılmışdı. Xəbər bir anda sosial şəbəkələrdə müzakirələrə səbəb oldu.

Belə ki, məlumata görə, universitet məzunu olan gənc qız iş axtardığı üçün CV-ni elan saytına yerləşdirib. Ona adicəkilən şirkətdən məktub yazılaraq, iş üçün şəkillər tələb olunub. Eyni zamanda şirkət ona “dress-code” göndərmiş. Həmin “dress-code” əsasən ancaq qısa etəkli xanımlar işə götürülür.

Məsələ geniş müzakirəyə səbəb olduğundan, adicəkilən şirkətin cavabı gecikməyib. Şirkətdən qafqazinfo.az saytına açıqlama verilərək bildirilib ki, administrator vakansiyası üzrə tələb olunan şərtlərdə qanuna və əxlaqa zidd hər hansı bir uyğunsuzluq yoxdur: “Bizim üçün hər bir əməkdaşımız dəyərlidir! Onu da bildirmək istəyirik ki, qadınlara qarşı aparılan “alçatma”, “ayrı-seçkilik” və qanunsuz aparılan tədbirlərin əleyhinəyik. “Mayson Car Club” olaraq administrator vakansiyası üzrə tələb olunan şərtlərdə qanuna və əxlaqa zidd hər hansı bir uyğunsuzluq yoxdur. Vakansiyaya müraciət edən namizədlərə vəzifə üzrə qeyd olunan şərtlər haqqında məlumatlar verilir və razı olduğu təqdirdə müsahibəyə çağırılır.”

Qeyd edək ki, təkcə Azərbaycanda deyil, dünyanın bir çox ölkələrində daha çox gənc, yaraşılı, qısa etək geyinən xanımlar işə götürülür. Hətta çəkinməyərək, iş elanında da bu barədə məlumat yerləşdirirlər. Bəzi ölkələrdə artıq bu tendensiya adi hala çevrilsə də, etirazlar da az deyil.

Məsələn, ötən ay Rusiyada alüminium istehsalçısı məşhur “Tatprof” şirkəti mini etək geyinən işçilərinin maaşında artım edildiyini elan etmişdi. Sözügedən şirkət 30 iyuna qədər “Feminizim marafonu” adlı kampaniyaya başladıklarını açıqlamışdı. Kampaniya çərçivəsində dizlərinin üstündən 5 sm və ya daha qısa etək, paltar geyinən işçilərə hər saat üçün 100 rubl (3 manat) əlavə maaş ödəniləcək. Qadınlara bu mükafatı alması üçün qısa etək geydikləri zaman foto çəkilməli və şirkət rəhbərliyinə göndərilməlidir. Şirkətin bu addımı ciddi reaksiyaya səbəb olmuşdu. Rusiya-

dakı sosial şəbəkə istifadəçiləri bu hərəkətlə orada işləyən qadınlara qarşı pis rəftar olduğunu yazıb və şirkətə etiraz ediblər. Şirkətdən verilən açıqlama isə hər kəsi təəccübləndirib: “Komandamızın 70 faizi kişilərdən ibarətdir. Bu cür kampaniyalar stress atmamızı, gündəlik yaşadığımız əsəblərdən uzaq qalmamızı təmin edir. Bu, komandanı birləşdirmək üçün yaxşı bir yoldur. Bir çox qadınlar işə gələrkən şalvar geyinir, biz də bu xanımlarımızın özünəinamını artırmaq üçün etmişik. Biz onlara etək və ya paltar geyməyi seçim edərək qadın ruhunu və cazibədarlığını hiss etmələrini təmin etdik”.

Maraqlıdır, bəs ölkəmizdə işə müraciət edən şəxslərin qarşısına vizual görünüş, mini etək, yaş həddi kimi şərtlərin qoyulması nə dərəcədə doğrudur?

Ekspertlər qeyd edir ki, Azərbaycanda da ehtiva sahələri var ki, o cümlədən xüsusi rütbə və ixtisas tələb edən, hərbi təyinat kimi sahələrdə görünüş, yaş həddi mütləq önəm daşıyır. Bu məsələ konkret olaraq dövlət tərəfindən tənzimlənir. Lakin digər sektorlarda da bu cür tələblərin olması qanunauyğun deyil və işə götürülən şəxsin hüquqlarının pozulması, ayrı-seçkilik deməkdir.

Məsələ ilə bağlı Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının sədri Sahib Məmmədov “Yeni Müsavat”-a danışdı. Ekspert bildirdi ki, bu kimi hallar qanunla müəyyən olunmalı və tənzimlənməlidir: “Bu cür problemlər hələ də var və davam da edəcək, çünki Əmək Məcəlləsində boşluqlar var. Doğrudur, iş yerlərində “dress kodlar” ola bilər. Belə ki, kollektiv yığılaraq bir qərara gəlir ki, hər kəs eyni geyimdən istifadə etməlidir və sairə. Yəni, bu praktikada var. Həmçinin dövlət qulluğunda müəyyən bu cür tələblər olur ki, işə götürülən şəxs müəyyən boy və yaş həddində olsun. Yəqin ki, adicəkilən şirkət də özü üçün müəyyən “dress kod” təyin edib. Lakin bu barədə qanunda heç nə yoxdur və buna baxmayaraq, həm dünyada, həm də ölkəmizdə artıq təşəkkül tapıb. Tez-tez

bu problem cəmiyyətin, şirkətin deyil, qanunvericiliyidir. Əgər işə götürən şəxsin qarşısına geyim, görünüş, yaş həddi qoyursa, bu, qanunla tənzimlənməlidir. Məsələ qanunlaşdırılmalıdır. Məsələ cəmiyyətimizin mentaliteti, dini baxışları, adət-ənənəsi nəzərə alınmalıdır. Məsələn, əgər mən kompüter operatoruyamsa, mənim qarşıma yaş həddi, görünüş tələbi qoyula bilməz. Bu ya seksizimdir, ya da diskriminasiyadır”.

□ Xalidə GƏRAY, “Yeni Müsavat”

«Bakcell» və INNOLAND birgə inkubasiya Proqramının iştirakçılarını seçdi

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti və INNOLAND Inkubasiya və Aksele-rasiya Mərkəzinin birgə inkubasiya proqramına birinci seçim başa çatıb.

Daxil olmuş 20-dən çox müraciət arasından seçilən 5 ideyanın müəllifləri öz startap layihələrini Seçim Komitəsi qarşısında təqdim edib. Ətraflı qiymətləndirmədən sonra, ən yüksək bal toplamış 3 startap komandası INNOLAND və «Bakcell» şirkətinin birgə inkubasiya proqramında iştirak etmək hüququ qazanıb.

Seçimlərdən uğurla keçən “Face Ads”, “ToWaves” və “Bon.az” komandaları öz layihələrini reallaşdırmaq şansı əldə ediblər. “Face Ads” sosial media sahəsində icraçı və sifarişçi arasında əməkdaşlığı formalaşdırmaq üçün yaradılmış platformadır. “ToWaves” ortaq maraqları və oxşar fikirləri olan insanları bir araya gətirən şəbəkədir. “Bon.az” işə istifadəçilərin onlayn alış-verişdən “cashback” əldə etməsi üçün yaradılan sistemdir.

Layihədən asılı olaraq, növbəti 3-6 ay ərzində startap komandaları INNOLAND və «Bakcell» təqdim olunan pulsuz ofis sahəsi, peşəkar məsləhətlər, avadanlıq, təlimlər və digər imkanlardan istifadə edə biləcəklər. Bu dəstək sayəsində gənclər öz layihələri üzərində daha effektiv şəkildə işləyərək startap ideyalarını uğurlu və innovativ biznesə çevirmək imkanına malik olacaqlar.

Seçilmiş komandalar inkubasiya müddəti ərzində həm INNOLAND həm də «Bakcell»in AppLab mərkəzinin imkanlarından yararlanacaqlar. Xatırladaq ki, «Bakcell» şirkəti ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin INNOLAND Inkubasiya və Aksele-rasiya Mərkəzi arasında tərəfdaşlıq müqaviləsi imzalanıb. Həmin müqavilə çərçivəsində «Bakcell» və INNOLAND yerli startaplar üçün birgə inkubasiya proqramı həyata keçirir. Bu əməkdaşlıq ölkənin bütün startap ekosisteminin inkişaf olunmasına böyük töhfə verməklə Azərbaycanda startap mədəniyyətinin formalaşdırılmasında strateji rol oynayır.

2014-cü ildən etibarən müxtəlif proqram təminatı və avadanlığın yaradılması ilə məşğul olan yerli startaplar və developerlər öz ideyalarını həyata keçirmək üçün «Bakcell» şirkətinin AppLab proqramından dəstək alırlar.

Sabah Türkiyədə həlledici seçkilərdir. İyunun 23-də İstanbulda təkrar bələdiyyə seçkiləri keçiriləcək. Əslində Türkiyənin yalnız bir şəhərində - İstanbulda keçirilsə də, təkrar seçkilər indi nəinki İstanbul və Türkiyə, artıq həm də dünya mediasının diqqətindədir. Beynəlxalq media orqanları İstanbul bələdiyyə sədrliyinə namizədlərdən müsahibə alır, İstanbul seçkiləri mövzusunda analizlər hazırlayırlar.

Məlum olduğu kimi, martın 31-də keçirilən bələdiyyə seçkilərində İstanbul Böyük Şəhər Bələdiyyəsi sədrliyinə seçkilər siyasi qalmaqla çevrilib. Aprelin 17-də uzun müzakirələrdən sonra İstanbul Seçki Komissiyası CHP namizədi Əkrəm İmamoğlunun qələbəsini elan etsə də, mayın 6-da Yüksək Seçim Qurumu nəticələri ləğv edərək iyunun 23-də təkrar seçki elan edib.

Ancaq İstanbul bələdiyyə seçkiləri Türkiyənin ən böyük şəhərinin bələdiyyə sədrini müəyyən edəcək seçkilər olmaqdan çıxaraq ölkənin bir nömrəli gündəm hadisəsinə çevrilib. Ölkə prezidenti, həmçinin onun siyasi müttəfiqi olan MHP sədri, daxili işlər naziri və daha bir neçə hökumət üzvü, eləcə də qarşı tərəfdən CHP, İy Partiyanı kimi müxalif qurumların sədrləri, millət vəkili İstanbul seçki kampaniyasına qoşulub.

İstanbul seçkilərinin bu qədər böyük ümumrespublika, hətta dünya gündəminə düşən hadisə olması bir sıra amillərlə izah olunur. Birincisi, seçkilərin ciddi mübahisələrə səbəb olması, iqtidar partiyasının ana

Sabah İstanbul "səfirini" seçir

Türkiyənin ən böyük şəhərinin meri uğrunda mübarizənin ikinci raundu 23 iyunda olacaq

müxalifəti seçki saxtakarlığında ittiham etməsi, sonra nəticələrin ləğvi və bu kimi mübahisə doğuran amillərdir. İkinci amil İstanbulun Türkiyədə ən böyük şəhər olması, 15 milyondan çox əhalisi, Avropada ən məşhur turizm, ticarət və sənaye mərkəzlərindən olması kimi iqtisadi və strateji önəminin olması. Nəhayət, hakim

partiyasının İstanbul seçkilərini həm özü, həm də Türkiyə üçün ölüm-qalım mövzusu səviyyəsinə qaldırması və bununla da yerli bələdiyyə seçkisinin siyasi əhəmiyyətinin yüksəlməsi.

Bu amillər İstanbul seçkilərini bir şəhərin bələdiyyə sədrinin (Bələdiyyə məclisi, rayon bələdiyyələri və məhəllə muxtarları seçkisinin nəticəsi ləğv

olunmayıb - K.R.) seçilməsindən daha çox ölkə prezidenti seçkilərini xatırladır. Maraqlıdır ki, ilk dəfə 17 ildən sonra məhz 23 iyun təkrar seçkilərində əsas iddialı namizədlər arasında canlı yayında debat keçirilib.

İstanbul seçkilərinin əhəmiyyətini nümayiş etdirən ən son siyasi hadisələrdən biri də bir neçə gün əvvəl prezident Ərdoğanın İstanbulda xarici ölkə media orqanlarının təmsilçiləri ilə görüş keçirməsi olub. Maraqlıdır ki, əsasən G-20 sammitinə hədəflənmiş görüşdə Ərdoğan AKP namizədi Binəli Yıldırımın dəstəklədiyini bəyan edib. Eyni zamanda Əkrəm İmamoğlunun İstanbul bələdiyyəsindəki bədxərcliklə bağlı iddialarını rədd edib.

Qeyd edək ki, 31 mart seçkilərinin nəticələrinə əsasən iki namizəd arasında əvvəlcə Əkrəm İmamoğlunun xeyrinə 25

min səs fərqi olub. Ancaq AKP-nin etirazlarından sonra səs yenidən sayılıb və bu dəfə fərq 13 min səsə enib. Bu isə o deməkdir ki, 10 milyondan bir qədər artıq seçicinin olduğu İstanbulda hər iki namizədin ortalama 5 milyondan bir qədər çox səsi var.

Bu səbəbdən də indi namizədlərin kampaniya dönməndə əsas hədəfi əvvəlki seçkiyə qatılmayan passiv kütlə və kürdlərdir. Məlum olduğu kimi, kürdlər seçkilərdə əsasən HDP-ni dəstəkləyir. Ancaq HDP İstanbulda namizədlə çıxış etmədiyi üçün indi hər iki partiya məhz neytral kürd seçicisinin səsini almağa çalışır. Təbii ki, daha əvvəl dindar-müfəssək kürd seçicisi AKP-yə səs verib. Ancaq HDP-dən sonra kürdlər əsasən bu partiya ətrafında toplanıb. HDP-nin həmsədri Səlahəddin Dəmirtaş İstanbul seçkilərində İma-

moğluna dəstək çağırışı edib. Ancaq maraqlıdır ki, seçkilərə bir neçə gün qalmış İmralı həbsxanasında saxlanılan PKK lideri Öcalan isə onunla görüşən bir universitet müəllimi vasitəsilə kürdləri İstanbul seçkilərində tərəfsizlik nümayiş etdirməyə çağırıb. Seçkilərə 3 gün qalmış alovlanan bu mübahisələr İstanbul seçkilərində kürd səsinin ciddi rolunun olduğunu deməyə əsas verir.

Artıq seçki kampaniyası da yekunlaşır. Bu günə qədər olan rəy sorğularının əksəriyyətində İmamoğlu öndə olsa da, prezident Ərdoğan bəyan edib ki, sosioloji sorğular daha çox sifarişlidir, reallığı əks etdirmir. Ölkə prezidentinin bu mövqeyi bir mənada həm də seçkilərin sürpriz nəticələrinin olacağını deməyə əsas verir.

Və nəhayət, İstanbul seçkilərinin daha çox diqqət toplanmasının bir səbəbi də bu seçkilərin siyasi baxımdan hakim partiya üçün nəbz yoxlamasına çevrilməsidir. Bu səbəbdən də Türkiyə iqtidarı İstanbul seçkilərinə ölüm-qalım məsələsi kimi yanaşır. Bu isə seçkilərin o qədər də rahat keçməyəcəyini, siyasi gərginliyi yüksəldəcəyini göstərir. Eyni zamanda açıqlamalar, hətta seçiləcəyi təqdirdə İmamoğlunun ciddi iqtidar təzyiqi ilə qarşılaşacağını göstərir. Bunun qarşısında CHP namizədinin bütün təxminləri alt-üst edərək yüksək fərqlə qalib gəlməsi lazımdır.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Tramp İranı vurmaqdan vaz keçdi, Tehrana məktub göndərdi

ABŞ prezidenti son anda hərbi əməliyyatdan imtina edərək, Oman üzərindən danışıqlar təklifi göndərmiş

İran və ABŞ arasında PUA qalmaqla davam edir. ABŞ hökuməti pilotsuz uçuş aparatının beynəlxalq hava məkanında vurulduğunu bəyan edib. İran tərəfi isə ABŞ ordusuna məxsus PUA-nın İran hava məkanına daxil olması ilə bağlı sübutların olduğunu bildirir. İranın bildirdiyinə görə, İnqilab Keşikçilərinin Hörmüz boğazı yaxınlığında ölkənin cənubi Hormozqan vilayəti üzərindəki hava hövzəsində vurduğu "RQ-4 Global Hawk" dronu olub.

Xarici işlər naziri Cavad Zərif deyib ki, ABŞ qüvvələrinin İran hava sərhədlərini pozması ilə bağlı BMT-yə şikayət edəcəklər. İranın BMT-dəki daimi nümayəndəsi Məcid Təxte-Rəvançi təşkilatın baş katibi Antonio Quterreşə ünvanladığı məktubda Amerikanın pilotsuz uçan təyyarəsinin ölkə ərazisinə təcavüz etməsi ilə bağlı Tehranın etirazını bildirib.

M. Təxte-Rəvançi məktubda ABŞ-in hərəkətinin beynəlxalq qanunları və BMT-nin nizamnaməsini pozduğunu bildirib. Məktubda qeyd olunub ki, İran müharibə arzusunda deyil, amma ölkə ərazisinin hüdudlarının pozulmasının qarşısını da lazımı tədbirlərlə alaçaq. İran öz qanuni haqqını qoruyur və hava, su, quru sərhədlərini qəti şəkildə müdafiə etmək əzmindədir.

Xatırladaq ki, 12-də və iyu-

nun əvvəlində Oman körfəzində neft tankerlərinə hücum baş verib. ABŞ tərəfi bu hücumlara görə İranı ittiham edib. Vaşinqton bildirdi ki, sonuncu hücumda İran hərbiçiləri iştirak edib, tankerlərin birinə hücumda istifadə olunan sualtı mina İran istehsalı olub. İran isə bu ittihamları rədd edib. Ancaq iyunun 19-dan 20-nə keçən gecə ABŞ pilotsuz təyyarəsi vurulub və bundan sonra iki ölkə arasında gərginlik yüksəlib. ABŞ prezidenti Donald Tramp bu hadisəni "İranın böyük səhvi" adlandıraraq Vaşinqtonun İrana qarşı cavab zərbələri endirəcəyi gözlənilsə də, iyunun 20-də gecə Trampın administrasiya, Konqres və Pentagon rəhbərliyi ilə keçirdiyi görüşlərdən sonra İrana döyüş zərbəsi endiriləcəyi gözlənilsə də, bu baş verməyib.

ABŞ mətbuatı yazıb ki, zərbə əmrini son anda təxirə salıb.

Donald Tramp deyib ki, İranın ABŞ PUA-sını vurmağı xata olub. Tramp deyib ki, bunun qəsdən olmasına inanmır.

ABŞ prezidenti İranla danışıqları bərpa etmək yolunu dəstəkləyib. "Reuters" agentliyi isə ABŞ prezidentinin İran rəhbərliyinə Oman dövləti vasitəsilə danışıqlar təklifi göndərib. Adı açıqlanmayan İran rəsmisi bildirdi ki, Tramp məktubunda İranla hər hansı bir müharibəyə qarşı çıxıb və rəsmi Tehranı müxtəlif məsələlər üzrə müzakirəyə dəvət edib. Ancaq İran rəsmiləri bildirdi ki, bu mövzuda son söz İran islam inqilabı lideri Əyətullah Əli Xameneiyə məxsusdur.

BBC-nin məlumatına görə isə Konqres üzvləri Trampa gərginliyi azaltma çağırışı edib. Konqres üzvləri ABŞ prezidentini hər hansı hərbi əməliyyat başlatmaq istəyərsə, ilk növbədə Konqresin razılığını almağa çağırıb. Nümayəndələr Palatasının sədri, Demokrat Partiyasının üzvü Nensi Pelosi baş verənləri "təhlükəli vəziyyət" adlandıraraq ABŞ-in İranla müharibə istəmədiyini deyən Pelosi "gərginliyi azaltmaq

üçün əlimizdən gələni etməliyə" deyərək bildirib.

Bu arada ABŞ Federal Aviasiya İdarəsi İran üzərindən ABŞ mülki aviasiyası təyyarələrinin uçuşunu dayandıraraq Bundan sonra Hollandiya Kralıq Hava Yolları, Britaniya Hava Yolları, Almaniyanın dövlət hava yolları şirkəti "Lufthansa", Avstraliyanın Qantas, ABŞ-in "United Airlines", Malayziya Hava Yolları və Sinqapur Hava Yolları kimi şirkətlər də Hörmüz boğazı üzərindən uçuşunu dayandırdığını bəyan ediblər.

Qeyd edək ki, bu hadisə körfəz regionunda ABŞ və İran arasında ilk "təyyarə qalmaqlı" deyil. 31 il əvvəl, 1988-ci il iyulun 3-də Fars kör-

fəzində vurulub, ABŞ hərbi dəniz qüvvələrinə məxsus "USS Vincennes" gəmisindən atılan "Kruiz" raketləri 655 saylı Bəndər Abbasdan Dubaya uçan İran Hava Yollarına məxsus R655 sərnişin təyyarəsini vurub. Təyyarədə olan 16 heyət üzvü ilə birlikdə 290 nəfər ölüb. ABŞ ordusu bu hadisənin yanlışlıqla olduğunu, hərbi gəminin İran ordusuna məxsus F-14 təyyarəsini nişan aldığı, ancaq yanlışlıqla mülki təyyarənin vurulduğunu bildirsə də, İran tərəfi bu izahı qəbul etməyib.

Bu hadisə İran və ABŞ arasında onsuz da gərgin olan münasibətləri daha da pisləşdirib. İndi isə məhz Trampın

İran ətrafında hərbi gücü artırdığı, təzyiqli yüksəltdiyi bir zamanda Tehran ABŞ-a məxsus PUA-nı vurmaqla bir tərəfdən hərbi gücünü ortaya qoyub, digər tərəfdən isə təzyiqlərə baxmayaraq geri çəkilməyəcəyi mesajını verib. Məlum olduğu kimi, İran ABŞ pilotsuzunu məhz yerli istehsal olan "Xordad-3" zenit kompleksi ilə vurub. Həmin vaxt ABŞ təyyarəsi 16 km yüksəklikdə olub. Bu isə İranın hərbi imkanlarının, necə deyirlər, təqdimatı olub.

Lakin indi Tramp Oman vasitəsilə növbəti dəfə İrana danışıqlar təklif etməklə, bir tərəfdən gərginliyi yumşaltmaq, digər tərəfdən siyasi məsuliyyəti Tehranın üzərinə qoymağa çalışır. Ancaq istənilən halda gərginliyin indiki pik həddinin düşməsi lazım olacaq. Çünki hərbi əməliyyatlar hətta məhdud miqyasda olsa belə, Tramp üçün siyasi risk daşıyır. Seçki kampaniyasına hazırlaşan, sentyabrda Fələstin sülhü planını elan etməyə hazırlaşan Tramp administrasiyası üçün indiki vaxtda hərbi əməliyyatlara başlamaq ciddi risk amilidir. Hər nə qədər Trampın komandasındakı Pompeo və Bolton kimi şəxslər bunu istəsələr belə. Hər halda, indi top, necə deyirlər, İrana atılıb. Tehranın reaksiyası regiondakı proseslərin sonrakı taleyini müəyyən edəcək.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 132 (7302) 22 iyun 2019

Bunları bilirdinizmi?

- *Dünyada sizinlə eyni ad gününü paylaşan təxminən 9 milyon insan var.
- *Kağız pul kağızdan deyil, kətdən, ya da pambıqdan emal edilir.
- *Zürafələrin səs telləri yoxdur, səs çıxara bilməzlər.
- *Yalnız bir dənə kovboy filmi qadın rejissor tərəfindən çəkilmişdir.
- *Elektrikli oturmaq bir stomatoloq tərəfindən icad edilmişdir.
- *Qeydə alınan ən uzun toyuq uçuşu 13 saniyədir.
- *Yeni doğulmuş körpənin topuq iziylə ananın barmaq izinin eyni olduğunu bilirdinizmi?
- *Mavi rəng dünyadakı insanların 80%-nin sevdiyi rəngdir.
- *Osmanlı dövlətində 30 ildə cəmi 2 oğurluq hadisəsi olub.
- *Dünyada insanlara ən çox verilən ad Məhəmməddir.
- *Qəhvənin yanında niyə su gətirilir? Osmanlı zamanında evə qonaq gəldiyində qəhvə ilə birlikdə su da gətirilirmiş. Qonaq toxdursa, qəhvəni içərmiş. Acdırsa, suyu içirmiş. Təbii, həmin zaman dərhal süfrə qurularmış. Beləcə, çox incə bir nəzakətlə aydın olarmış.
- *Yer kürəsində gün ərzində doğulan uşaqların 12-si səhv ata-anaya verilir.
- *Timsahların mədə turşusu tısağanın qabığını əridəcək qədər güclü turşudur.
- *Səudiyyə Ərəbistanında bir qadın ərinə qəhvə hazırlamazsa, bu, boşanma səbəbidir.
- *İnsan bədəninin hər 7 ildə ölənlər hüceyrələrinin yerinə yenisi gələrək tamamilə yenilənir.
- *Timsahlar ovunu yeyərkən ağlayırlar.
- *Bir insan çox şiddətli asqırsa, qabırğalarından biri qırıla bilər.
- *Stockholm krallıq kitabxanasında saxlanılan "Şeytan İncili" kitabının ağırlığı 350 kq-dır.

75 il yaşayan bir insan, həyatında cəmi:

- 50 ton yemək yeyir
- 40 ton su içir
- 130 min km yol gedir
- 90 milyon söz danışır
- 18 il ayaqda dayanır
- 25 min at gücü enerji xərcləyir
- 300 ton ağırlıq qaldırır
- 105 gün suda qalır
- 26 il yatır.

Kasıbsansa, intellektual səviyyə 13 faiz aşağı düşür

Kasıblıq insanın bir çox xüsusiyyətlərini əlindən alır. Belə ki, gündəlik olaraq kasıblıqla mübarizə aparan insanın dost çevrəsi və əqli qabiliyyəti azalır. Yaşam qayğılarını həll etməli olan şəxs təhsil, yeni iş yerlərinin tapılması ilə bağlı düşüncəsinin qarşısını alır. Bununla da onun düzgün olmayan qərarlar verməsinə, öz situasinya daha da pisləşdirməsinə səbəb olur. Amerikalı alimlərin gəldiyi bu nəticə "Science" jurnalında dərc edilib. Alimlərin yazdığına görə, yaşam dərdi insanların mütaliə və düşünmə qabiliyyətini də əlindən alır. Belə ki, xərcləri artan, bəzi bataqlığında üzən, kreditlərini necə verməli olduğunu düşünen şəxsin intellektual səviyyəsi də 13 faiz aşağı düşür. Müəlliflər hesab edir ki, kasıbların durumunu yaxşılaşdırmaq üçün səfərbər olan xeyriyyə qurumları onların əqli qabiliyyətinin aşağı düşməsinə də bir çarə tapmalıdır. Bunun üçün bəzi kursların təşkili çıxış yolu kimi göstərilib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Qadın türmədən qaçmaq istədi, binada itdi

Amerikanın Misuri ştatındakı Sent Luis şəhərində bir qadın türmədə iki gündən artıq keçirdəndən sonra oradan qaçmağa çalışıb. Bu zaman o, türmədə azıb. Amerikalı qadın təsadüfən evakuasiya çıxışından çıxmaq istəsə də, bu zaman mərtəbədəki bütün qapılar bağlandı.

Qadın türmə işçilərinin diqqətini cəlb etmək üçün müxtəlif səsler çıxarsa da, onu tapmaq mümkün olmayıb. Türmə işçilərinin ağına gəlməyib ki, yanğınsöndürmə pilləkənlərində axtarış aparsınlar. Qapısı bağlı qalan amerikalını 7 iyunda tapmaq mümkün

olub. Qadına hər hansı xəter deyməyib və o, xəstəxanaya aparılmaqdan imtina edib.

İyun ayının ortasında xəbər verilmişdi ki, 81 yaşlı cinayətkar 50 ilini türmədə

keçirdəndən sonra azadlığa çıxıb və yenidən geri qayıtmaq üçün oğurluq edib. Kişi bildirib ki, 800 dollar məbləğindəki sosial müavinət onun yaşaması üçün kifayət etməyib.

Hamiləlik əleyhinə həbi qaytardı, hamilə qaldı...

Hər yediyini qusan Keyt Gillespie adlı qadına 2 il öncə akalazya diaqnozu qoyulub. "Daily Mail"-in xəbərinə görə, qusmaların qarşısını almaq üçün 24 yaşlı

qadın əməliyyat edilməli idi. Amma hamiləlik əleyhinə olan dərmanları da qaytaran Keyt əməliyyatdan öncə hamilə olduğunu öyrənib. Həkimlər bildirişlər ki, əməliyyat olunmazsa, uşaq anasının bət-

nində acliqdan ölə bilər. Amma Keyt əməliyyatı doğuma qədər uzatmağa qərar verib. Həkimləri də çaşdıraraq bir möcüzəni gerçəkləşdirən Keyt 4 kilo ağırlığına bir oğlan uşağı dünyaya gətirib. Keyt yediyi ən kiçik loxmanı belə dərhal qusduğu üçün həkimlər bu qidaların körpəyə çatmayacağından narahat idilər. Bu səbəbdən də hamiləlik müddətində körpə bütün yoxlamalardan keçdi. Çarli adlı körpənin çəkisi həkimlər də daxil olmaqla, hər kəsi şok etdi.

Nadir görülən bir xəstəlik olan və kardiyo-pazm olaraq da bilinən akalazya bir funksiya pozğunluğudur. Yemək borusunun alt ucunda, mədə ilə birləşdiyi yerdə yerləşən qapaqcığın udma zamanı boşalmaması nəticəsində yeməklər yemək borusunda taxılıb qalır və əsasən də qusma ilə bədənə atılır.

İt ölənlə sahibinin xəstəxana palatasından çıxmırdı

Amerikanın Nyu-Cersi ştatında it bir neçə gün ölmüş sahibinin yatdığı xəstəxana palatasının qarşısında qalaraq onun yolunu gözləyib. Bu barədə "The Mirror" nəşri xəbər verib. Üç yaşlı Muz ləqəbli it öz sahibinin ölümündən çox ciddi sarsıntı keçirib. "Eleventh Hour Rescue" təşkilatının könüllüləri qeyd ediblər ki, it hələ də dərk etməyib ki, bir daha öz sahibini görməyəcək.

"NorthStar Pet Rescue" təşkilatının təmsilçiləri itin çox ürəkəğrından şəkillərini facebook səhifəsində paylaşmışlar. Onlar bu yolla Muza yeni sahib tapacaqlarına ümid ediblər. "O, öz cinsinin nümayəndələri arasında çox xoşbəxt və çox pozitiv görünür. Ona, sadəcə, elə insanlar lazımdır ki, ürəyini sağaltsınlar" - bunu da könüllülər qeyd ediblər.

Nəşrin xəbərinə görə, artıq bir neçə insan itlə maraqlanıb. Mayda isə xəbər verilmişdi ki, Filippində Bubo ləqəbli it ölmüş sahibini sonuncunun çalışdığı məktəb kabinetində gözləyib. Məktəblilər iti fərq ediblər və onu kişinin məzarına aparıblar ki, vidadlaşsınlar. İt sahibini görəndə məzarın yanına uzanıb.

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni MÜSAVAT"-ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 3.070